

3086౪ ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2. చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ నవంబరునెల 2 వ తేది మంగళవారము No 183
నంపుటము. ౨. రాక్షసనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ దశమి ౧౧. సంచిక ౧౮౩

మోటారుబండ్లు నడుచుచున్నవి.

టయిముల వివరము

కాకినాడనుండి ప్రతిదినము ఉదయం 7 గంటలకు బయలుదేరి కోటిఫలి 9 గంటల 30 నిమిషములకు చేరును. తిరిగి కోటిఫలిలో 10 గంటలకు బయలుదేరి కాకినాడ 12 1/2 గంటలకు చేరును. మరిన్ని యీనెల ౨౧ తేదీనుండి మధ్యాహ్నము ౧.30 గంటలకు బయలుదేరి బ్రాహ్మరామము 3 గంటలకు చేరును తిరిగి బ్రాహ్మరామమునుండి కోటిఫలి వెళ్ళకనే, 3 1/2 గంటలకు బయలుదేరి 7 గంటలకు కాకినాడ చేరును. ఉదయమున కోటిఫలికి వెళ్ళుటకు ౪.౧౨-౦ చార్జి వసూలు చేయబడును. త్రోవలో యెక్కడ ఎక్కినను దిగినను అదేచార్జి చేయబడును. మధ్యాహ్నం బ్రాహ్మరామములోనుండి ౦.౧3-౦ చార్జి చేయబడును. త్రోవలో యెక్కడ ఎక్కినను దిగినను అదే చార్జి చేయబడును. ప్రతిరోజున బయలుదేరు బండ్లకు కాకినాడలో పాష్టరరొడ్డున వంతెనకు సమీపముగా నున్న ఆచంట గుమ్మరాయుడుగారి టేకికలప ఆఫీసువద్ద ౨౪ గంటలకు ముందుగా టికెట్టులు అమ్మబడును. మరిన్ని ప్రాంతమునని ౪౮ ఆఫీసు ఎదుటగానున్న మోటారు ట్రాన్స్మిటుకంపెనీ వద్ద బండి బయలుదేరు కాలము నకు 1/2 గంటముందుగా టికెట్టులు విక్రయించబడును. నలుగురు కూరుచోనే సామాన్య మోటారుకార్లు అద్దెకు తీర్చిపెట్టబడుచున్నవి. ఇందును గురించి కేటడగాని కిటికర సంబంధముగారిని కోరువాగు అరణా పోస్ట్ ఆఫీసులకు పంపిన బడయుగలరు.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్స్మిటు

కంపెనీ, కాకినాడ

The English Motor transit Company,

Automobile Engineers

Proprietor, A. SUBBARAYADU

COCANADA.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమమృతము

చక్కని డబ్బీలో నహా సీసా 1.౨౩ వెల 0.8-౦

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువు పోట్ల పోగొట్టును

చర్మపుంజువుల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూ దేశముందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

ప్రతిఇంటనుండదగిన చౌకమైన వైద్యసహాయము

సువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి.

1, చింతానెట్టిపల్లి మదరాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సాందర్భము, లావణ్యము, మృగత్వమురమ్యముగ లిఖింపబడినవి. దీనిసంబంధం 31 వ తేది తాత్కాలిక నోకసారిగ నాలుగు రూపాయల విలువగల మామండల గొనువారలకు క్యాలండరు దుచితముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీలో రూ. 0-8-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి.

6 తంబు శెట్టిపల్లి, నుద్దాస్.

కొయ్యలమువలన క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులకు వెంటనే పంపుకొనిన యాకాభంగము గలగల.

ఆకాశ విమానములు.

వీనిని గుఱించి యిదిగూ కెవరును తెలుగలో చ్రాచి యుండలేదు. ఈ గ్రంథముయ విమానముల నిర్మాణము, అవి ఆకాశమున సంవహించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపట్టుములు చాలకలవు. వెల 0-8-0

గౌతమ బుద్ధుడు

ఇందు సులభతైలలో బుద్ధుని చారిత్ర మంతయు వచన రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. బుద్ధుని పట్టుములు గలవు. 0-4-0

పాలపల్లి రామమూర్తిగారు.

టీవరు-మిషను కాలేజీ, గుంటూరు.

కస్తూరి

తులం 1-కి రూ. 30-0-0

కుంకుమ పువ్వు తులం ౧-కి రూ. 2-0-0.

గోశోజనము 7-0-0

రసభస్మము తులం 1-కి అణాలు 0-10-0

కుప్పకు తైలము

డబ్బీ 1 కి వెల 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు

కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పొడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిరుట్టలు ఇన్నగు క్రమాల బుట్టించు పురులను నశింపజేయును. టికె 1-కి అ. 0-5-౦

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును చారదోలును

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆకాశవాయువులకు చీమలును వడక టెడ్డమును నల్లులును, పొడలును, పుష్పకవేటికలను చిరుట్టలనుండి కాపాడును

పేను, ట్రైఫాయిడ్ మలేయాకోగలను రాండ్ కాటోలు విన్న కాపాడు చుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషముల ముంపేసేరు అనేక వస్తుప్రదర్శనములయందు అనేక సంగ్రహపరికరములకు గొప్ప వినియోగములకు పొందినవి. అణువు అందు కంపెనీ, ఒకసారి, జపాన్ పోర్ట్ చేయబడినది. పొడలుబట్టములు మాదిరిచూచుచుగారు అర్హులైన వారికి పంపబడును. పల్లెటూర్లనుండి వ్యాపకములు తమ చిరుగామా చోట్ల, కిక్కిరించిడిగా వ్యాపకములయినవి

పోలు వజ్రంట్లు:—

టి. హరతింబు

16 వైనాబుబారు రోడ్డు, మదరాసు.

మనుష్యులకు వెరప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చీమలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి శోలగించు బహుదురు.

ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

జాబులు

I

పట్టునాటి జాతివాడికి కడసారి లేఖ

అయ్యా! నీనిద్రవలన మనకు నష్టమును గలిగించి యనేక విధముల తమను నిశ్చయమునకు చేర్చుచు. అంతేగాక; పత్రికలలోగూడ మొకపెట్టుకొని యున్నాడను. (కాని అట్టి పత్రికల నాదరించుటకాక, పత్రికావ్రహ్మకైగాని తమకు లేకపోవుటచే నాలోదన మరణ్యులోదన మయ్యెను. ఒకగ్రామములోని నాటియలందఱు గలసి ఒకటికెందు పత్రికల పత్రికలను దెప్పించి చూచుచుండినచో నున యాంధ్రదేశమున నేమి ఇతర దేశముల నేమి ఏమేమి జరుగుచున్నదో విశదపడుటయే గాక జ్ఞానాభివృద్ధికి తమననువు గానుచును. కాని సర్వాంధ్ర లోకమున గల ఎల్లవారును తమతమ జాతిని పునఃపునః పాటు పడుచుండ మనమొక నట్లుచేయుచు నిగ్గుకెందీ ఇప్పుడైనను చెరివొంది పాటుపడుటకు బదులు నిరభిమాన పితామహుచే జక్కి లోపిల్లులు కడులొనచును. నమకు తమ దోషమును నితరులు చెప్పకప్పుడైన నుత్తమకార్య మని దోయపుడు ఆర క్యాకలంబనమునకు బూనుకొనటయే కర్తవ్యము. అట్లులేనివాడు నరదం పిల్వపడుటకన్న వాడుడని పిల్వపడుటయే మేలు. అన్నలా! ఇంత దుశక శక్తిగా పితామహుచే బీదించబడుచున్నవారైనను నాపాపమును పితామహుచే ననుసరించి తత్సంకట మాన్వన మొనరించి, సత్కర్మ సభాసాధనకై పాటు పడుదు ఏతన్నివ్వనాణ భారము నాతలవై నిమగ్నముచే కర్తవ్యాంశమును నీ కడసారి లేఖను తమ కంపుకొనినాడను. అటువై మీ చిత్రము. మనలదావృత్తము. కల్గికోట. దున్న లేతవరావు.

II

నియోగులు-వైదికులు

అయ్యా, ఆగ్రహణలకు లసిమయకొను బ్రాహ్మణుల కనేకావ దలు సంభవించుచున్నవి. అవి మనకు మనము తెచ్చిపెట్టు కొనినచేగాని పరులు తెచ్చిపెట్టినవి కావు. నియోగులు! వైదికులు! నియోగులెవరు? వైదికులెవరు? వీరికిగల తాంతమ్య మెట్టిది? ఆచారములలోనా? కులగోత్రములలోనా? ప్రతివిషయ మందును ఇరువురు సమానతగాని, ఏభేదమును కన్పించుట లేదు. భేదమున్ను లేవున్ను, నాడీభేద మననాడుక మాత్ర ము, కొండ్రెమియున్నది. అందువలన నియోగులన్న వైదికు లును, వైదికులన్న నియోగులును, కంటిగిందుకొను చుందురు. మనలో నిట్టిక్షణ ప్రబలమగుటవలన, అత్యులు మనము; కడుంగడు జులకనగా జూచుచున్నారు. ఈ జాతివైరము ఒక్క మనవ్రాహ్మణకాఖిల తప్ప, ఇతరులలో, కాగడాలు నేనీ వైదికులను, కడంద్రెమ చిక్కనేరదు. బ్రాహ్మణులంద రము నేకమై సంబంధవా ధ్యములు కలుపుకొనిరాదట! ఏల కూడదు?

ఓ సంఘసంస్కర్తలారా! ఇంతకునుండియైన మీ నిల మగు సంస్కర్తత్వమును జూపుము. ఓ శ్రమశాస్త్రిగారు! మీరు జాతివైరములను వెంది దెబ్బవేయుటలోగల తెలివితేలి విక మత్వ మేర్పరచుటలో వినియోగింపుము. ఆసాధానీక్షితులు గారు! మీకుగూడ నిశ్చయము. ఓ బ్రాహ్మణకాఖిల సేమానులారా! మీరి చెప్పకుమాటలు వినిక నాకుగల కొరిక మీరు గలిగించుకొని విమర్శమునకు వారిజాపిలిచేసి దేశ మునకు మేలుచేసి, మతమునువృద్ధి పరచి పుణ్యము గట్టుకొనిన వారగుదురు. ఇదియే నాప్రార్థన:—

బాపట్ల. బ్రాహ్మణైకమత్యాభిలాషి.

III

సరస్వతీగానసభ, కాకినాడ.

అయ్యా, రావుబహద్రుడు కొమ్మురెడ్డి మార్గవాచానునిమూర్తి నా యుడుగారి యాలోచనముతో సంబంధించింకతమ సభ యొక్క కార్యక్రమము ప్రకటనచేయుచు మాతేగాక ఎల్లర కును తెలియును. కాని సభకవచ్చిన ప్రేక్షకులయెడలను పండి తులయెడలను ఆకాదరము మాత్రులయందు సంతోషములూ పనిచూపు కొంతమంది సూర్యనారాయణమూర్తి నాయకుగారి యనుచతురై యుండుటనుగూర్చి మాత్రము కొంతవిచారము కలుగుచున్నది. ఈవిషయమున పండితులే తమలో దాము అమన్నమును దాచుకొనటమీద రైరి. ఏలయున, నాయకు గారు పండితులను విద్యార్థులను ప్రోత్సహించ వలయును గౌరవింపవలయును అనుమత్యము గలవారు. శ్రీమత్రుల

వలన వలయునంత భవమును కూడబెట్టుకొనగలగుచున్న తమ సరస్వతీరథలోనికి పండితులు విద్యార్థులు ప్రేక్షకులుగా గౌర వింపబడుటవలన సభ సాగుటకు లోపము కలుగదని వారి తలచువు ఈయనమును భంగపఱుపఁ జూ చువాడు వారియనుచును పండిత ప్రేక్షకుల విషయమై యొకరిటు ఒకరి యిటు ఒకదినములు ఒకదినములు ఇట్లు నాయకుగారి పరోక్షమార్గమున పండితులనుగూర్చి కొన్ని యేర్పాటులు జరుపబడినవి. బరంపురము గుంటూరు ఈ ప్రాంత భూములనుండి పండితులై ప్రేక్షకులై వచ్చినవారు ౧౦ మంది కంటె నెక్కువమంది యుందురా? కాని యీసందర్భముల మనోధర్మమంత గాయునితాముగా నెలకొనినదిగాక దలంపఁగలమా?

ఈసభవారు మొదటినుండి పండితులను గుఱించి విద్యార్థులను గుఱించి సదస్సునకు తేరిచియుట్టలూ తమతీర్మా నమును వెల్లడిచేయుచునే చాల మేలుకలుగును. ప్రేక్షకులను రూకలు చెల్లించుట నిమనుమైన చెల్లించి చేరు అక్కట లేవన్న టిట్టివైయు కలిగియుండును. చెల్లించగలిగి చెల్లించ నక్కటలేదనివచ్చి అమన్న సంతోషముల నెనయు ట కేమి కారణము? తీర్మానము బయలుపడవలయునగా! ఒక పండితు నాదరించి మఱియొకని నాదరింపటనికి అమన్న పాత్రు లునా? కాబట్టి నాక్షిణ్యముతో సదస్సువారు తీర్మానములు వెల్లడిచే యుట అన్నకృత్యము.

రెండవది:--సభ్యులు పోషకులు చెల్లించుమొత్తము ను, విద్యార్థులను: మిత్రమును సాదరుల నిమిత్రమును వ్యయ మగు మొత్తమును తెలియఁజేయు జనుభివ్యవస్థికలను అంకల మొత్తమునైన తెలియఁజేయును వెల్లడించుట యవశ్యము ఎందుకన, అని గానసభలు స్థాపించఁదలఁచినవారి కుపకార ము కాగలవు. సాధ్యమైనంతవఱకు గడచిన ౧౦ వత్సరముల నుండి వీరికార్యక్రమము ప్రకటించినచో చాల ఉపయోగముగ నుండునని తలంచెదను.

మూడవది: ఇంతవఱకు సభవారు విద్యార్థులకు రొ క్కములను పతకములను ఇచ్చుచున్నారు. ఇట్లే ఇంతటినుండి యేటేట "గాయనాచార్యు" "గాయకసారస్వత" విద్యార్థి "పండిత" "మృదంగవాదీ" ఈ మున్నగు వివిధములను, ధరిం పఁగల యోగ్యతగలవారికి యథోచితముగా నొసంగుట శ్రీ నాయకుగారిట్టి పండిత దోషకాగలవారిని తోడుగాక దీని కొని ఈ కార్యక్రమమును నెలకొల్పింప గోరుచున్నాను. వీరి యనుభవజ్ఞానము ఆంధ్రలోకమున నీ పని నెలకొల్పగలిగినదిగాక బండితు లెల్లరు నైకకంఠ్యముతో నొప్పుకొందురు. కాబట్టి నాయకుగారి మొదల ముఖ్యముగా నీ భారము పెట్టబడినది. ఉదాహరణమాత్రముగా అశ్వధాటి రామమూర్తి ఆంధ్రలోక మున "మృదంగవాదీ" కాగలఁడు. ఆశ్వకలి "పుష్కర తీర్థ" వివిధమును పండితగలఁడు తమనాడ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారు "గాయనాచార్యులు" కాగలరు. ఇట్టి వివిధ ములతో సభ జరిపిండుటవలన నాంధ్రలోకమున కంతవన్నె రాగలఁడు. సభవారి కార్యక్రమముల వాసుగా యోజించఁ బ్రార్థింతులు.

సదస్సునకు విచ్చేసిన యావత్పండితులకు విద్యార్థులకు ఆతిథ్యమునంగిన పోలవరము జమీందారుగారికిని అందఱకు సంగీతసంకర్పణలను చేయించిన నాయకుగారికిని సర్వదా శుభము కలగాక! ఆంధ్రలోకమున పండితు లీకారణమున సావ కాళముగా సమావేశమై మంచి చెట్టలకృత్యము చేసెదమటకు ఆధార మేర్పడినది. భరతజ్ఞుడైన ఒక సభ్యును.

అగ్నివెట్టెల ఫ్యాక్టరీ అవశ్యము.

రాజమహేంద్రవరమున సాధ్యము.

[సాలెపు వెంకట సుబ్బరావుగారు.]

మన ముపయోగించు నన్నివస్తువులలోను అగ్నిపుల్ల లత్యావశ్యకములని జేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. మనదేశములో వీనినుపయోగించనివారు లేనేలేరు. ఇవి ముఖ్యముగా చాలకా లమునుండి నాక్యే, స్వీడను, ఆస్ట్రేలియాదేశములనుండి కొట్ట కొలిది దిగుతులి కాబడుచున్నవి. విదేశీయ మహాసంక్రామ మారంభింపబడి నప్పటినుండియు వీనిధర హెచ్చుటయేగాక, నేటికి నెలగంటునటి అగ్నిపుల్లలు జపానుదేశమునుండి దిగు తులి కాబడుచున్నవి. అగ్నిపుల్లలవలన జపాను ఎంతో గడించుచున్నది. యాధికముల పరిశ్రామికాభివృద్ధికి తగిన సమ యము. కావున నీతరుణమున మనదేశములోని కష్టాభివృద్ధి మైన దేశీయల స్వల్పబాహుమును విదేశీయపాలు చేయక యీపరి శ్రమను స్థాపించినచో ఎంతో లాభకారి యని నమ్మి దీనిని గుఱించి కొంతవాయబూనితిని. ఈపరిశ్రమకు ముఖ్యముగా కావలసినదికట్ట ఈకట్ట లేలికగను, నులభముగ రంపమునకు తెగునదిగను, త్వరగా నెలగునదిగను నుండవలెను. అట్టికట్టకు నులభముగ అనతివ్యయముతో పట్టణములు చేర్చుసాధ్యమున్న యెడల అట్టిపట్టణము లీ పరిశ్రమ కుపయోగించును. రాజుగు హేంద్రవరము ఇట్టిసాకర్మము కలిగియున్నది. కట్ట యొక్కర గా గోదావరీనదీ ప్రాంత కాంతరములనుంచి వెరుగుచున్నది.

ఇదికలపగాగాని, వంటచెట్లగా గాని ముపయోగపడవం దున సాకర్మ దీపార్థమెంటువలన అతిసులభముగా చేపూరన గును. అడవులచుట్టునుండి రాజమహేంద్రవరము చేరుటవలన నులభము. అక్కడవరకి గోదావరీలో లేవ్వలుగా పడతైచిన రాజమందిర వచ్చిచేరుకు రైలుఖర్చును, బండకర్చును అక్కర లేదు. చిత్తూరుమీదులేక అన్ని సదుపాయములును గల రాజ మహేంద్రవరమున ఇట్టియంత్రకాల నొకదానిని స్థాపించుటకు ఆంధ్రులందరును తమశక్తికొలిపి ప్రయత్నించెదరని నమ్మచు న్నాను. 25,000 రూపాయలతో చిన్నయంత్రకాలను స్థాపిం పవచ్చును. యంత్రములు జపానునుండి తెప్పించవచ్చును యం త్రములన్నిటి ఖరీదు రు ౧౦,౦౦౦ య. యంత్రకాలాగ్రహణ గ, ౧౦౦౦ రూపాయలతో నిర్మించవచ్చును. రు ౧౦,౦౦౦ సరకులు మొదలగువానికి కావలయును. ఇట్టి యంత్రకాలలో దినమునకు ౪౦౦ గ్రాములు అగ్నివెట్టెలు తయారగును. ఖర్చులు పోగా గ్రాముకు రెండవాయి తప్పక లాభమువచ్చును. విదేశీ పు అగ్నివెట్టెలకంటె కొంచెము చాకగా అమృతవచ్చును. ఇక్కడవారి చాక ఆవైని, స్త్రీమర్దకు రైశ్వకులు ఏజిల్లు కును, అగు ఖర్చులుకూడ మనకు మిగులును. కావున నూటికి 3౦ రూపాయలు లాభము వచ్చును. ఫ్యాక్టరీ కృద్ధిచేసిన కొలిదిలాభ మెక్కువవచ్చును ఇట్టిలాభకరమును పరిశ్రమను ఇచ్చట స్థాపించినచో దాము లాభముపొందుటయేగాక ఆంధ్ర దేశమునకుకూడ మేలుచేసినవారగుదురు. చెన్నపురిరాజధాని యందు ఇట్టియంత్రకాల లేకపోవుట నిగ్గుగుచున్నది. జమీం దారులు, వర్తకులు త్వరనడి యాలోచమును తీర్చెదరని నమ్మ చున్నాను. ఇతరమైన సముజాయషీ కావలయునెద విచ్చెదను.

[ఇందలి విషయము వివరింపబడినంతవఱకును బాగు న్నది; మిగుల సంతోషించవలసినది. అగ్నిపుల్లలను తయారు చేయుటకు వలయు రాసాయనిక పదార్థములకు సంబంధించిన సాధక బాధకములుకూడ ఈ తరుణమున చర్చింపబడినచో ఎక్కువ ప్రయోజనకరముగ నుండునని తలంచుచున్నాము. సంపాదకుడు.]

క్రొత్త రీతిని అనుసరించి చేయుబడినది.

కామినియా ఆయిల్

రిజిస్టరు

ఏ శ్రీలంక తమ కెంట్రుకలు నుండరముగా ఉంచుకొనలేని, రాలిపోవుటకు లోని, బజారులో దొరకెడు నూనెలనువాడకూడదు. ఎందుకనిన కెంట్రుకలు యేక రణము వల్ల రాలిపోవుచున్నచో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి శ్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలికలనుండి నూతన సంగోధనపకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె కెంట్రుకలను రాబ్బు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన కెంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె కెంట్రుకలను పట్టువలె నన్నుగ చేసి మెదక + చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరదానమయ్యున్నది. యిదిచేత తెలియని యెటువంటి పట్టెటారివానికిగూడ కామినియానెలము తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది కెంట్రుకలను నిగనిగలాడునట్టి సమాజముయిన నల్లని మెఱుంగు కలిగించి శిరస్సునకు చువవపుట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంపునున్న మిక్కిలి ఇంపులు మువాడమిక్కిలుగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువమగుటవలన మెహూరునందు ఒక బంగారుపతకమును, ఆలహాబాదు వస్త్రపదార్థమును ఒకయోగ్యతా పత్రికయు నొసంగియున్నాను. మఱియు మేముకొరకయే చేలకొలిది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియానెలముయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు ఆరసాస్థాంపు

పంపినయెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగలఒకబాడ్డి నెలము ఇనాముగా పంపబడును. వెల సీసా 1-కి రూ 1.0-0 నూనె సీసాలకు 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు జేరు. (ప్రతి చిల్లరదు కాణులలో దొరకును.) సోల్ విజిల్లు:-- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 153 బామామసీను, బొంబాయి ఉద్రాసు ఏజెంట్:-- శివగా పురుషోత్తమ స్వామి నెం29, వైకాబజాలోడ్ శాలంగడిపూపాను, మద్రాస్

వృత్తాంత లేఖలు

ఇచ్చాపురము వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషవర్తమానంబు)

కాలమానము.

అక్టోబరు 28:—వర్షాకాల మయిపోయినట్లున్నది. శీత కాలపు చిహ్నము లగపడుచున్నవి. తెల్లనారు జానున కొంచెము కొంచెము చలివేయుచున్నది. ఋతువు మారుచుండుటచే గా బోలు చాలమంది జలుబులతోను, ఉష్ణతలతోను బాధపడు చున్నారు. ఇప్పటికొంచెము కర్షించినవరికొండుకు చాల లాభకారిగ నుండును. ప్రజలందరు స్వాతివాన కెదురుచూచు చున్నారు.

సబుమేజిస్ట్రేటుగారు

మాయూరి సబుమేజిస్ట్రేటు దీనబంధుపాత్రో గారిని ను రదాకు బదలాయించినట్లు చెప్పుకొనుచున్నాడు. వీరి స్థాన మున వేలమూరి అప్పన్న కాశ్రిగారు వచ్చెదరట.

సర్ సి. శంకరస్వామయగారు.

నిన్నటి సాయంత్రపు మైలుబండిలో గా. సర్ సి. శం కరస్వామయగారు కలకత్తా మీదుగా ఢిల్లీకి ప్రయాణమగు చుండిరి. వారిని సందర్శించుటకు గాను మాయూరిలోని తగు మనుష్యులు చాల మంది రైలు స్టేషనుకు వెళ్లిరి. నిన్నటిరోజు మైలుబండి నుమారు ముప్పావుగంట ఆలస్యముగ వచ్చినను ప్రజలందరు శ్రీనాయుగారిని దర్శించుటకు కనిపెట్టు కొనియుండిరి. ఏ. పి. పాత్రోగారు మందసానుండి అసా యంత్రమే ప్యాసెంజరుబండిలో వచ్చి నాయుగారి రాకకు కనిపెట్టుకొనియుండిరి. డిప్రీప్రుజడ్జిగారు టటుంబముతో బరం పురమునుండి నాయుగారికిరకు భోజనపులాహరములను ద్రెకొని మోటారుకారోమీద విచ్చేసిరి. ప్లాట్ ఫారముండు క్రిక్కి రిసియుండెను. ఇంతలో బండివచ్చెను. జనులందరు శ్రీనాయుగారున్న కారేడివద్దకుపోయిరి. వీరినిచూడగానే నాయుగారు తమకొంటును ధరించి బండిదిగి వెలువరికివచ్చిరి అహో! ఆముఖ, వర్షమున్నవైతమోచినను తనివితీరకుదా! ఇట్టిపుత్రుని గన్నం దుకు దేశమాత యెంత సంతసనీయురాలు! మా గ్రామములోని తగుమనుష్యులను నాయుగారికి పాత్రోగారు తెలియబరచిరి. నాయుగారికి కర్పూరహారములు, పూలహారములు వేయ బడెను. పుల్లెల వేంకటరమణయ్య పంతులుగారు ఫలహారముల నుమాడ సుమించిరి. శ్రీనాయుగారు అందరితోనుకలసి మాట్లాడిరి. డిప్రీప్రుజడ్జిగారు తమ యుపాయములను సమ ర్పించి ఆకాశేలోనే నాయుగారిలో బరంపురము వెళ్ళి పోయిరి. పాత్రోగారు వేరొకబండి యెక్కి వెళ్ళిపోయిరి.

గుంటూరు వార్త.

శ్రీ సహజన ధర్మ మండలి రు 100-0-0 విరాళము.

ఈ నెల 30 వ తేదీన వై మండలియొక్క నవమీ వా ర్షికోత్సవము శ్రీమతి వింజమూరి కనకమ్మగారి యాజమాన్యము క్రింద జరుగ బడినది.

ఉదయమున వైసాగ్రధన బ్రాహ్మణ స్వస్తి, పూజ, మంత్రపుష్పము యున్న గు బాతీయ వేసుకూ జరుపబడెను.

మధ్యాహ్నమున బ్రాండు మున్నగు వాద్యముల తో అగ్రాసనాధిపురాలిగారిని గౌరవించిరి. నాటి సభకు ను మారు నాలుగువందలమంది యానతీరత్నములు సభ సలంక రించిరి. ప్రార్థనా సంతరము బాలికలవిసేదములు జరుపబడెను. తరువాత కార్యదర్శి గారు తమ వివేచనమును జరిపిరి.

తరువాత పాత్రూరి తాయారమ్మ గారిచే శ్రీ విద్యుడు గూర్చియు, నునుల్ల లక్ష్మీబాహుయ్య గారిచే వికమత్యమును గూర్చియు, రామాబాహుయ్యగారిచే సత్యశీలతను గూర్చియు, నడింపల్లి దమయంతిగారిచే పాతివ్రత్యమును గూర్చియు, వింజ మూరి సత్యవతమ్మగారిచే ఆ రోగ్య, పాక, కాకిర, వైద్య, వృత్త కాశ్రుములను గూర్చియు, వేటివసులను గూర్చి యు ఉపన్యాసము జరుపబడెను.

అనంతరము అగ్రాసనాధిపురాలి యుపన్యాసము చదువ బడెను. వీరి యుపన్యాసము పురుషులలో బాటు శ్రీలకు కూడ విద్య ఆవశ్యకతను గూర్చియు పార్వతీశ్రీలవిద్యను గూర్చియు, శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారి విద్యావిషయములను గూర్చియు, నిండి యుండెను.

అటపాటలతోను మంగళములతోను సభముగింపబడెను. ఈ సందర్భోత్సవ సందర్భమున శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ఈ మండలికి నూరు రూప్యములను బహూనుతి చేసి తమ శ్రీవిద్యాభిమానమును వెల్లడించిరి.

చలిబ్బరములు.

[వే. వెం. సుబ్బారావుగారు]

చాల గ్రామములందు చలిబ్బరములు విస్తరించుచున్నట్లును అందువలన కొందరు మృతిచొందుచున్నట్లును తెలియ వచ్చుచున్నది. ఇందుకు ముఖ్యకారణము ఒకవిధమగు దోమ లని దెనుక వ్రాసియున్నాను. ఈదోమలు నీటివల్ల ప్రదేశము లందుకొన్నవగును కనుక చెత్తతోకూడిన మురికినీరు గ్రామ సమీపమున వెచ్చటను నిల్వబడుచున్నచేతను మిక్కిలి యవసరము. అటుల జేయుటకు వీలుకాని పెద్దకుంటలున్నచోట, అందుల నీటివైని అప్పవచ్చును కెన్నను అయిలు చల్లినయెడ దోమలగుడ్డు త్వరలో నశింపగలవు. పొరువల లేక నీరు నిలిచి జేపనికాలమునగూడ ఉదకముండెడి చెరువు లందు కెన్నను అయిలు వేసినయెడ పశువులకు త్రాగుటకు నీళ్లులేక కష్టము కలుగును. అలాటిచెరువులలో శ్యానిటరీ కమిషనరుగారికిగాని లేక తాలూకాబోర్డువారికిగాని వ్రాసిన వారొక రకముచేపలు తెప్పించి ఇయ్యగలరు. ఈచేపలు బహు జేగముగ దోమలగుడ్డును దోమలను తినుటచే వానిని హరింపు చేయగలవు. ఈ విషయమున ఆయా గ్రామముల కొంచెము శ్రద్ధ పుచ్చుకొనినయెడల చలిబ్బరములబాధ త్వరలో తొలగి పోవును. మనవారు ఏనాడొక సంతకమైనను ప్రాకర్మకముని యనుభవించుచు, ఏసంచి కట్టినవానివద్దనో నాల్గుమాత్రము నేవించుటయేగాని, దాని కారణమును కనిపెట్టుటకు ప్రయత్నించరు సరిగదా, తర్జియమునుగూర్చి బోర్డువారికైనను తెలియజేయరు. పాశుధ్యమునుగూర్చి విపులముగ విచారించి చేతననుసరకు రోగాంతరములను నిర్మూలముచేయ బ్రయత్నించుట బోర్డువారికి విధాయకము. కావున నీవిషయమున కొంచెము శ్రద్ధవహించుటకు పల్లెలలోని ప్రాయములను పార్శ్వించుచున్నాను.

చలిబ్బరములకు దోమధము లనేకము కనిపెట్టబడినవి కాని, క్యయినాకంటె మంచిమందెచ్చటనులేదు. క్యయినా పల్లవ బ్బరము దాని యందు ననియు అది శరీరమున జీర్ణించుటచే నందు వ్యాధికలు ఏకవియు చెప్పెడిమాట తెంతమాత్రము విశ్వసింపగూడదు. చలిబ్బరపుదోమ వట్టి యెంతటి లెండు రోజులలో మన రక్తముందు ఒకవిధమగు సంకురములపుట్టి యవి వేలకొలది, లక్షలకొలది త్వరలో విస్తరించును. అట్టి యంతరములు నశింపజేసిన గాని చలిబ్బరములు పోనేరదు. క్యయినా తినిన వెంటనే యిది రక్తనాళములలో ప్రవేశించి యంతరములను జంపును. ఈ విషయము అనేక పర్యాయ ములు పరీక్షనలన కనిపెట్టబడినది; కాని, యూహచే నేర్పర చిన విషయముకాదు. సాధారణముగ చలియందు కనబడి పిమ్మట తీవ్రమగు బ్బరము కలుగును బ్బరము బారునపుడు చెమటలు పోయును. కొందఱికి చలిలేకయే బ్బరము వచ్చును. అప్పుడు అది చలిబ్బరమగునో కానో కనిపెట్టుట కొంచెము కష్టము. అలాటి సమయములందు బ్బరము వరుసబ్బరముగ రాగలను. వరుసబ్బర మనినను చలిబ్బర మనినను నొక్కటియే గాని భేదములేదు. క్యయినా బ్బరములేని సమయమున వాడ వలె గాని, బ్బరము ఒంటిమీద నున్నపుడు వాడగూడదు. సామాన్యముగ చలిబ్బరము తగిలి తగ్గిన పిమ్మట వెంటనే 15 గ్రెయిములు క్యయినామాత్రము మిగిలినవలెను. ఆ మరునాడు 10 గ్రెయిములును, మూడవరోజు 5 గ్రెయిములును, వైరి వార మునకు 5 గ్రెయిములు చొప్పున రెండుమూడు వారములును వరుసగ క్యయినా తినినయెడల బ్బరము మారుమైపోవును. ఈ ప్రకారము మాయంట అనేక పర్యాయములు పెద్ద డాక్టరుగ నుపహా ప్రకారము చేయుటచే చాల ఉపకారము పొంది తిమి. ఏ పర్యాయమును క్యయినావలన సంజ్యాధి కలుగ లేదు. చలిబ్బరమునకు ఇయ్యని దివ్యోషధముని చెప్పవచ్చును. క్యయినావలన వైద్యము మాత్రము హెచ్చును. కొందఱికి తల

ఈ మండలివారు మిగుల ప్రయాసతో వారి చాలికా సాతకాలను నడుపుచున్నారు. పూర్వము రాబడికన్న ఇప్పుటి రాబడి తగినది. ఈ నితినంతయు శ్రీ వెంకటప్పయ్యపంతులు గారు, తెలిసికొనికొంత చేయూతనుచ్చి సాతకాలను నిలబెట్టెడి. ఇంత గొప్ప పట్టణములో నొక్క హిందూ బాలికాసాతకాల ను పోషింపలేకపోవుట పురప్రజలు లందఱికి న్యూకలను గలి గించునని యనుకొనక తప్పదు. శ్రీ వెంకటప్పయ్య పంతులు గారివలె కొందఱు నీ మండలివారికి సహాయముజేసి సాతకాల ను నిర్విఘ్నముగా నడుచునట్లు చేయు ప్రార్థించుచున్నాము. ఈశ్వరుడు మండలివారికి సహాయ మొనర్చుగాక!

దిమ్మ, చెవులలో గిండురు మనుకబ్బము పుట్టుట, తలపిరుగుడు ఆకలి మందగించుట, విశారముచే వనునము కలుగుట, కంటిలో మును, అందుకు భయపడవలసినపని లేదు. క్యయినా పుచ్చు కొనిన వెంటనే శంఖద్రావకము నీటిలో కల్పి దానిగాని, అల్లపు రసమునుగాని, వెనగపులును మొదలగు అనుభవ లను గాని నేరించిన వైద్యము హరించగలదు. పచ్చి నిచ్చు కాయలరసము కూరలలోను వజ్రగలోను ప్రయోగించవచ్చును. ఈలాగు త్వరలో శింపజేయగలిగిన దివ్యోషధము బహు స్వల్పమైన ధర్మ చేకూరునపుడు, తెలివి తక్కువచే దానిని నిరసించి బాధపడుటయే గాక మృతినొందుటకూడ సంభవ మగుట, మన దేశమునకే దిగివచ్చు గాని తెలివితేటల గానగాక. ఈ విషయమున పెల్లరు కొంచెము శ్రద్ధవహించి ప్రార్థించెదను.

(వైద్యాసమున పంతులవారు చెప్పిన మోతాదము పెద్దవారికిమాత్ర) య్యయించును. పసికల్లకు దగినది కాకచి నమ్మవలసి యున్నది. పంతులవారు వీధి వనుస్సుల తెలెంజే మోతాదు లియ్యవలయునో తెలియజేయును జిల్లాలో ప్ర ప్రములు పంచివెట్టించిన నుపయోగకరములు కాకవచ్చును. తక్కిన జిల్లాల సంఘములవారును కట్టుబట్టలగు తర తరములవారును నీరీతి పరిశ్రమచేసిన మేలు కలుగవచ్చును. సంపాదకుడు)

తెలిగూరు గాజుపాక్షిగారి

దొరతనమువారి సాహాయ్యము

వైసానిధివారు తెలిగానుబ్బరములలో నొకగాజు పాక్షిగారిని వెట్టిరి. దొరతనమువారినుండి “మోతాదమును సాహాయ్యమును కోరదలచి రమ్” వైసానిధివారిని బొంబయి దొరతనమువారి దగినసందర్శమున గాజు, వెనిసిట్లు, అగ్గిపుల్లలు మున్నగునవి చేయుటలో అనుభవముకల (ప్రా.భె.మ. ఏ.కె. ఎ.కె. గాజ్జోలుగారు వైవిషయముగురించి కొన్ని సంగతుల ను తెలియజేసిరి. వీరు తెలిగానులో కొంతకాలముండి, కర్నూ ారముగురించి ప్రతివిషయమును వివరములతో సాకల్యముగ తెలిసికొనిరి. వీరిందునిమిత్తమే తెలిగానులో కొంతకాలముండిరి. దొరతనమువారును, వైసానిధిసంఘమువారును, కలిసి భజ చేసి, కర్నూగారముయొక్క మూలధనమును వృద్ధిచేయుటనైన దనియు, ఇప్పటికంటె ఎక్కువనాణ్యమైన వస్తువులను తయారు చేయవలసినదనియు, గాజ్జోలుగారి మొదటిసూచన. దీర్ఘదర్శిని, నూత్నదర్శిని మున్నగుయంత్రములు ముఖ్యముగా గాజుతోనే చేయబడుచున్నవి.

మనదేశమునందలి విశేషముగ కావలసియున్నవి. కావున దొరతనమువారు ప్యాక్టోరికి ఒకగాజు కలెక్టర్లబాలయమును కట్టించి యియ్యవలయును. సమర్థుడగు భారతీయ రసవాజ్ఞాన్రుజ్ఞు నొకనికూడ పనిచేయుటకు పంపించవలయును. కాశ్రుజ్ఞుమైనవైసానిధిసంఘమువారిలో కలసి మనదేశములో విశేష ముగా ఖర్చుపడుచున్న దీర్ఘదర్శి మున్నగువానిని, మంచి మంచి గాజు సామగ్రిని తయారుచేయవలయును (1) ఎందుకో అందుకు నెట్లేంచి దొరతనమువారు ధనరూపకమైన సాహాయ్యమును చేయుట (2) రైలువే కేవుకొనించుట, అడవుల నుండి కలపను, గడ్డయిచేయుట మున్నగు సదుపాయములను కలుగజేయుట (3) గుర్రపులను తయారుచేయు కర్షణిని వృద్ధిచేయుటకై పరిశోధనలను చేయుట (4) దొరతనమువారి దర్బార సన్నిచేయుచున్న కాశ్రుని పులులు ముంజు చెడ్డలను శలచు పూర్వకముగ తెలుపుట. దొరతనమువారు వైస ఉదహరించిన వానిలో ఏనో విషయగ సాహాయ్యము చేయవలెను. ఏనో కొన్నిసూక్ష్మలతో వైస ము చించిన ప్రకారము ప్రభువు తృప్తియ మార్గముల సహాయములను చేయవలయునని గాజ్జోలుగారి యభిప్రాయము. తక్కిన రెండుమార్గముల గురించి వాచేయియు ఉదహరించుచుండలేదు. వారావధతులకొప్పుకొనకపోవుటచేతదొరకొని మందలెత్తుచుం బయిలోని పరిశ్రమలనుగురించి దొరతనమువారికి సహాయము టకై నితీనల ఒక సంఘమేర్పాటు చేయబడినది. ఈ సంఘము వారు సహాయమును జేసి తమ సంఘోద్దేశములను సాధకము చేసికొందురగాక.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయనీరుల ప్రతాపచరిత్రమును చక్కని తెలిగో కర్ణింపబడినది. వారి చిత్రపటములు నూర్ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ నిమిగణ కాంధమున మఱియొకటి లేదు. నెల కేవలం టైము 0-12-0 కాలికో టైము 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలి చిత్రపట గుచ్చితము. వలయువారు:— శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి 7, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

పోలీసు నూపర్నంటు లవలకు గారి వామ్యూలము:—
 బా మీ ను మీ ద వ ద ల గూ డ్ద ద రి వా ది యుటకు
 ౨౧-౯-౧౧గ వేదీరి నేను కూచూరుకు వచ్చితిని. ఆ సాను
 మానూరు పోలీసు స్టేషనులో నాకు ఆడాలి వైతును మేరీయు
 కనబడిరి. ౧౦౫ సాను మాంధం౧౫వే సెనని మేరీ చెప్పినదని
 నాతో ఆ డాలెప్పరు చెప్పినది. నేనీసంగతి ఇన్ స్పెక్టరుతో
 చెప్పలేదు. పీలైనచో వెల్లడిచేయుదని నాతో నామె చెప్పినది.
 నేను జిల్లా మే జిస్ట్రేటు గారితోను ఇన్ స్పెక్టరు జన
 రలు గారితోను ఆలోచించ దల చి త్తి ని గాని వెంటనే
 గ్రంథస్థులు చేయలేదు. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారా విషయము
 కూడ రికార్డులో నుండవలెనని చెప్పి గాని చెనపు నేరముని
 వ్రాయవలసివదని నేను సెప్టెంబరు 27 తేదీ 28 తేదీని ఇన్ స్పె
 క్టరుతో చెప్పితిని. 8-9-15 తేదీని యుదయమున వాంస్సా
 ర్కు బంగళాలో నేను భగలు 10 గంటలకు ఆడాలి నాను
 చూచితిని. మేరీని చెనపుకు కనగ ఇంటినుండి లేవదీయగొని
 పోయి కచ్చిచూరా కాటేలో నుంచినట్లుకునాకునా నున్న

సర్. యే. జి. చంద్రావర్మగారు:— వీర మన
విషయకవ్యాసము చ్రాసి బొమ్మలుగ్రతలతో ప్రయోగ
జేయుచున్నాడు. ఈ నెం 80-వ తేది లెండన్ వ్యాసము వెం
వడినది. దానిగుండు చెన్నరాష్ట్రములో మరియొకరు
దృష్టిమల కొలించుచుండు గోఖలే గారెంతకడ కృత్
కృత్యులైతే అను విషయము వారిట్లు చ్రాసిరి. మరేవంటి
మన భీతికే ప్రజలొకొకరితో కలిసి భుజిమటం చెన్న
ప్రరాష్ట్రము వీరశేషుల చెప్పవచ్చును. కొన్ని సమయ
క్రిందట సోదాసరు నుట్టుటకై క భుజుంకెడి వివాదాధి
లో యన అయనమృతి అతిశయిస్తామొచ్చి. కా
మక్తిభుజించిరి. వారికి విమలార్యురి. అప్పటికంటె ఎక్కు
మన మార్పు ప్రస్తుతమున చెప్పవలయును కా న న గును.
పరిశంకత్సరముల క్రిందట మదరాసు దొర తన ను నా రి
నుదిరమున ఫలసార మొనర్చుచును “మరేవిషయక మను
దృష్టిమల లభికటాటనము కలిగియుండుటచే, బ్రాహ్మణు
మితాసారమందుకు పిలుచుచు నాన భయమచుమండెనె
అప్పటిగవర్మగారు గారి. గత క్రిస్మిస్ మంతులలో శ్రీ
వెంటిండుపుపు విందొనర్చిరి. ఆవిందున మరేవిషయక లేక
బ్రాహ్మణులు, కొద్దెలు, మున్నగువస్తువుల భుజిమట కా
కంతయు నుద మొదలెరి. గతవారమున బహింగమున
మదరాస్ వైకొట్టజ్జి మనమృదీయును, సర్ శంకరనా
యన గారితో విందారించెను. మతాచారములను నిర్వహించి
బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేషులగునాడ కలిసి భుజించె

ముఖ్యము క్రిందికి.

బాబులు, ఆగ్ని వెట్టెం ఘోషానికి ఆవశ్యకము	2
వృత్తాంత శీటలు, చరిత్రము, కెలిగ్రాఫులు ఘోషానికి	3
మానూషికము	4
ఆంధ్ర సంఘాపక పథి	5
ప్రధాన ఘోషము	6
గమ్యము	7-8
బహిరంతరము	8
వ్యవస్థాపకములు	10-11-12
ఇంగ్లీషు తంత్రములు	13
మొదటిసారిగా, బహిరంతరము, కలకత్తాకు	14
వ్యవస్థాపకము, ఆంధ్ర సంఘాపక పథి	14
బాహ్యములములు	14

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 2-వ తేది
మంగళవారము

యుద్ధము.

యుద్ధ మొకతీరున సాగుచునే యున్నది. కల్పి గరంగమున మిత్రమండలివారు ప్రారంభించిన యుద్ధము మొదట తెలియపరచినరీతిని కొలది కొలదిగా సావధానముగా జరిగిపోవుచున్నది. ఆ ర్థాన్నియోచన పొందెనులోను ప్రబలముగా పోరాట మగుచున్నది. మనస్థైర్యములు మెరుగు మెరుగు వరుసన క్రతువుల కిందకములను స్వాధీనము చేసి కొనుచున్నాము. ఒక్క పెట్టున ప్రాంతములలోను మావములుగ సుసత్వరములుగ సిద్ధపడిన జర్మనుల విషయమున వింతకాదు. సుసత్వరముగ కాదు. కాని ఇదివరకు గనుచుండిన పోరాటములను నవీనముగా నిటీవల మిత్రములవారు ప్రారంభించిన పోరాటమునకు గల ముఖ్యవిభేదమును మా చదువులు వార్తావలన గనుచున్నది యుద్ధ గలభ్య జర్మనులు చాల వైద్యములను చెచ్చి ఘోషించుచున్నారన మేము తీసికొనన భాగమును చదివెనేమియును వార్త అనేక పర్యాయములు మనము వివరించిన గారముగా నుంటిమి ఇప్పుడట్టి వార్త సామాన్యముగా లేనేలేదని చెప్పవచ్చును మనస్థైర్యమును వివరించును ఏదో కొంచెమైనను క్రతువుల వరుసన స్వాధీనము చేసికొనుటయే తెలియవచ్చుచున్నది. వశ్యమరంగమున సకలము యగుట సాగరాదని జర్మనులు ఆరంగముయొక్క యాశలన్నియును మానుకొన వారంభించినారనుట కొంచెము కొంచెముగా నువ్వ క్షమచున్నది. ఇట్లుండ ప్రాముఖ్యత పోరవలసిన వశ్యమరంగ మను వదలి తూర్పురంగమునకు రుష్యావైపునకు జరిగినను ఫలము సమానముగానే కాన్పించు చున్నది. కాలమా త్వరత్వరగా చన వారంభించి యున్నది. హిమగుర్రులను అప్పుడే వినవచ్చు చున్నది. సమనునదిలో మంచు నడయాడ నారంభించినదని నేటితంత్రములలో నొక తంత్రవార్త వలన తెలియచున్నది. శీతకాలము ఎప్పటికంటెను త్వరితగ రానున్నదని కాలయాచము నెరిగినవార ప్రాప్తయవచ్చుచున్నారని. కాని జర్మనులు రుష్యా లోనికి ఏయట్టికొంతో జొచ్చిరో ఆయుధ్యములను మొదట సన్నాహముననే యుండవలసిన వార్త నాడు. వెట్టిగ్రామ, మాస్కో, కీఫు తెల్లమున పోయితిమి. చిత్తకాలమునకు రీగా ద్వీపు

లలోనైన చేరికొని స్వల్పసంరక్షణమునైన సంపాదించుకొందిను తలపెట్టి వారంభించియుండు జర్మనులకు రుష్యావారు వెనుకకు నొదిగినంతకాలము వెనుకకు నొదిగి ఇప్పుడు మాసముల కొలదిజర్మను గ్రుక్క ప్రాప్తయవల కవకాశము నొసాక యెడల పోరాడుచున్నాము. వేలు లక్షలుగ కెలు జరుగారు నరబలు లిచ్చుచున్నను ద్వీపు రీగాలు కంటికి కనుబడుచు చేతికి నందకపోవుచున్నవి. ఈ పట్టణములు జర్మనుల స్వాధీన మగు ననునాట ఇప్పటికి కల్గియే యని చెప్పవచ్చును. కాని వీరిని తీసికొనుటకు నింకను నిపుటికంటె నెంతో తీవ్ర తిరుముగా నదిరకాలములోనే జర్మనులు సాహసించి పోరుచుండుట మాత్రము సశ్చయము. ఆ రెండుపట్టణములును జర్మనికి దొరకినను మహాలాభ మెమియు కాదనుపక్ష ముండ ఆ రెండు పట్టణముల పేటి ఆవిషమున కెగసి కెలుజరు మున్నును గాలమునచిక్కుబడు నేమో కాలపురమునే నిర్ణయింపవలసి యున్నాడు. ఒక్కేక ప్రాంతము బెల్జియములలోను మరి యొక్కేడ రుష్యాలోను తన కేమాత్రమును సులభవిజయ మార్గము కానరానందున నెప్పటి ప్రాప్త్యద్వైతాలోనే కెలుజరు ఇంకొక్కేడకు దూరీనాకనుటకు మా చదువులకు నిదివరకే నివేదించినారము బాల్కనరంగమునను జర్మనికి లాభము కలుగుచుండుట కానరాలేదు. కెలుజరుగాని యాలోచన యేమో మహత్తమ మయినదే. సర్వీయా ఈశాన్యముగా ఈకే జక్కినయెడల బల్గేరియా ఈవ ద్రియై మెలగుచుండ తనబలములను బల్గేరియా మూలకముగా నడుపుటకు వీలగుననియు తుర్కీకి సాయముచేయుట సుకరమగుననియు ఒక్కపెట్టు రీగానుండి కానిష్టాటినోపిలునకు తనకు మార్గమేర్పడుననియు నప్పుడు డార్డనల్లురంగము తనదియే యు బపోవు ననియు తుర్కీ-ములముగా నాయె జాకెనాలు ఈజిప్టును కూడ బెదరింపవచ్చు ననియు నూహలమీద నూహలపెంచి యుత్తమ ఈవైపునకు దృష్టి మరల్చి నాడచుట నష్టము. ఈయూహలన్నియును నురల కెప్పటియూహలలో సమానములే యైన వనుటకు నిదివరకు జరిగిన కార్యక్రమమును ఇప్పుడు జరుగుచుండు కార్యక్రమమును స్థిరపరచుచున్నవి. కెలుజరుగాని నూతనాడంబరమువలన మనమిత్రము డలివారికి కొంతవరకు నష్టములును ననాను కూలములును కలుగలేదనివిషయకు ననజాలరు. సర్వీయాకు మహాత్తరమైనసమస్య యేర్పడినది. ఆ సమస్యకు నాచిన్ని రాప్టియు తనచే నై నంత బలవత్తముగా యుద్ధరంగమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నది. క్రతువు లిప్పటికే సర్వీయా కొంతభాగమును స్వాధీనము చేసికొనినారు. ఉత్తరమునుండి తూర్పునుండి పడమటినుండి క్రతువైద్యములు సర్వీయాపైకి గవిసి యని చేయుచున్నవి. ఇటీవల లాన్సుడౌను ప్రభువు ప్రభువుల సభలో మాట్లాడుచు సర్వీయా యీజాడికి నిలువజాల దని చెప్పినంతవరకు గూడ సాహసించినాడు. సర్వీయాయొక్క యిట్టి సంధావనను బాపుటకునై మిత్రమండలివారు ఇదిర రంగమునుండి దృష్టులను కొంతవరకు విరల్పచలననా రైనారు. ప్రారంభదశలో సర్వీయాకు మిత్రమండలి పంపినెంచిన సాయము ఒప్పు

డెంకో కలదనియు మరియొకప్పుడేయు లేదనియు పలువిధములగు వార్తలు ప్రబలినను నేటి వార్తలలో నొక్కదానినుండి విశదముగా రీతిని మిత్రమండలివారు సర్వీయాకు సంపూర్ణ సాయ మొనర్చుటకు నేర్పాటులు చేసినారు. బెల్గేరువద్ద కూక కొంత ప్రాచీరణము ముడిగట్లు మానకనువరులు చదివియేయున్నారు. ప్రాచీనైద్యములు బల్గేరియా చొచ్చి స్టమ్మిటూయరు స్థానమును స్వాధీనముగ నుంచుకొని యున్నవి. ఆగ్నేయములు కొంతవరకు సహాయము చేసెట్లు తెలిసి యున్నది. ఇంకను సహాయము వంపబడుచుండు ననుటకు సుదేహములేదు. రుష్యావారు బల్గేరియాపై దండెత్తు నశ్చిప్తాయముతో బల్గేరియాతీరములను చాకి క్షవంశమొనర్చి యప్పుడు నావికాసైన్య సహాయమున ఒడెస్సా సైన్యపూ లను కేవుల నుండి బల్గేరియాతీరములకు దండు పంపుచున్నట్లు తంత్రవార్తలు ఎరిగిచుచున్నవి. సర్వీయాకు దలి ఈశాన్యముగా జర్మనుల స్వాధీనమునగది కాని అందువలన జర్మనీబలమున గాని తుర్కీబలమునగాని విశేషముగా మార్చేయుచుకన్పించ లేదు. మార్పును గన్పింపజేయుటకు తగిన సాధనసామగ్రి జర్మనికి తగ్గిపోయినదని యూహించుటకు శాస్త్రీ షజ్ఞాన మునగములేదు గంపెకాశ యుండిన నేమి ఫలము. ఆయాకతో లోకమును జయింప కక్యము కాకుండదా. కెలుజరుగాని క్రొత్తసాహసమువలన యుద్ధమున ఈ కొంత యాయుధాయము పొచ్చుటయు యుద్ధభటులు వేరకేకునది శక్తులును వపు ఫలమువిషయమున నేయూర్పును జరుగలేదని నమ్మకముగా జెప్పవచ్చును. తలపమరంగములలో సేవగిడిచుండ జర్మను నాకాబలము గల బాల్కన్కు సముద్రమునే జర్మనునాకాక క్తి యుడగిపోయినది. అది యేమిచిత్రమోగాని బ్రతిషుజలాంతగ్గా ములుచు రుష్యాయుద్ధ నాకలుచు జర్మనునావలను మట్టిక నారంభించినవి. అన్ని పక్షములను కూచి చూడగా జర్మనీకింకను పరాజయకాలము వచ్చినదని చెప్పగలిగినను చెప్పగలుగకున్నను జర్మనీ ఇంకను ఆవైపునకు బారలుచుంది ఈ వైపునకు బారలుచుంది ఇంకను నేదో జర్మనీక కలకు కలదనిపించుటకు ప్రయత్నింపవచ్చు నది యొప్పు కొనవలసి యున్నను ఏవైపు కెల్లు దిగినను నిదివరకు చూచినంతమాత్రమైనను చూరవమానజాల దనిమట్టుకు నిష్కర్షగా శశ్చిప్తాయ మిచ్చువచ్చును. అంకా జర్మనీదూకుడు గతింబయే గాక చేవయు చెదరినదనియు మిత్రమండలియొత్తిడి దట్టముగుటకు వీలుకలుగునట్లు జర్మనీపట్టు వదలవలసిన దగు ననియు నిర్ధారణయైనది. ఇరన్నియు జరుగుట కెంతకాలము పట్టునో మాత్రము చెప్పవలయు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము-ఒకడివాల్ బహమాదుగారు.

నేటినెను దివాల్ బహమాదు వి. అనంత రావు పంతులుగారి ప్రశంస యెత్తవలసి వచ్చినదే యని మిక్కిలి చింతతో వ్రాయగడంగు చున్నా రము. పీఠెవరో ఆంధ్ర లోకమునకు జక్కగాపరిచి తులెనబారు గారు. కొంతకాలము మద్రాసు బ్యాంకు శాఖ కొకదానికి వ్యవస్థాపకముగను ముఠాకొంతకాలము ఏదోయొక సంస్థానమున దివానులును నుండి లోకములో బిరుదములనుసంపాదించు ని తర మానవులవలె వీరును దివాల్

బహుదూరు బిరుదమును సంపాదించిన నారని వినుచున్నారము. అంతటితోపించి తనకినదియందెడలెడల మాకు వీరితో సంబంధముండెడియందుకుకాని మీరు అక్కోబరు నవంబరు మాసమునకు సంబంధించిన హిందూస్థాన్ దివ్యా అనుమానపత్రికలో ఆంధ్రమండలమును గురించి యొకయభ్యుత్త వ్యాసమును వ్రాసినారు. మీరు దివాన్ బహదూరు బిరుదాంకితులు గాక సచ్చిదానంద సి. హా. గారు ఏవారపాటునో ఆ సుప్రసిద్ధ పత్రికలో వీరివ్యాసమును ప్రకటింపక సామాన్యులగు అనంతరావుగారు మదియే సామాన్య పత్రికలో ప్రచురింపించి యుండినయెడల నా యభ్యుత్తపు వైచిత్ర్యము అందే డాగియుండునుగాక యని వదలి వేసి యుండవచ్చును. కాని పై చెప్పిన కారణములచే నిట్టి యభ్యుత్తపును వ్రాయబడెనని చెప్పవలసి వచ్చినది. ప్రాస్థముగా వైనను వీరి యభ్యుత్తపును భాషాంతరికంబులు యవసరము కాకుమీరికి సంఘసంస్కారములు పనికిరారు, జాతీయ సంస్కారములు పనికిరారు, మతసంస్కారములకు మొదలుగే గట్టినా. కాని వీరియభ్యుత్తపును "గంభీరమైనట్టియు స్వార్థత్యాగముతో కూడుకొనినట్టియు జీవితమును గడపి ఎప్పుటికిని మనలను దుఃఖసాగరమున నుంచి పోయిన నొకలేగారు అందరుబుద్ధిమంతులకును ఆదర్శప్రాయము." ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రముఖ జర్నలిస్టుకు వీరికి రజస్వలావివాహపుట్టెను వర్తమానులను సాధనములు కావలసినవిన్నవి. చూడబోయిన లోపములకీ వ్యాసమున లోప ముండబోడదు. ఈవ్యాసమునందలి కొన్ని వాక్యముల నీక్రింద పొందుపరచి యిది యెట్టి వ్యాసమైనదియు నూహించుకొనుట మూచగువరులకే వదలచున్నాము.

"ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న ఏది ఎంత యుపయోగకరమైనదైనను దాని నామోదించు ప్రభుత్వప్రాయమే కాకరాజేడు. ఇటీవల (మండేళములో) ప్రభుత్వమువారిని గురించి, ఏమానవుడు తప్పించుకొనబోయి కొన్ని లోపములను వెల్లడిచూపి వానికే జవాబులు నొక్కుచుండుట యాచార్యులయినట్లున్నది."

"(మన) హాటలవాళ్ళకులను గురించి ప్రయోగములు నడుపుచుండు నిక్కాలమున ఇంకను ఎక్కువగను వివిధగను పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యములు (మనకు) కావలెనని కోరుట కేతనచాపల్యమును, బుద్ధిచాంచల్యమును కాకమానదు."

"ఆంధ్రరాష్ట్రములోను జరుగు నాందోళనకు ముఖ్య కారణములలో నొక్కటి దక్షిణాదివారిలో పోరాడియు వారిలో నేమానకు గొప్పలెమును ఏమాత్రమును ఆంధ్రులు సంపాదించలేక పోవుటయే, హిందవభూమిలోని దక్షిణాదివారు, ఆ త్రైరాదివారు, కడపటి సీమలవారు, గొప్పవారుగా నుండుటకు కారణము వారిలో నేమానకును కీర్తియందుటగాదు. వారికి దైనిమిచ్చిన శీతోష్ణనిత్యమే పోరువు. పరిత్రాసగుడుల జలములో ప్రాంతి, ఆనీరములను వ్రాచి, ఆనీరములచే ఫలవంతములగు తేల్రముల నష్టములచే పోషితులయి ఆ నష్టపువారావరణమున నుండుటచే వారికి బుద్ధిపటుల్యమును, దేహాటుల్యమును రెండును నుపయోగపడును. ఈవిధముగా ప్రకృతి పక్షపాతము కలిగింపకపోయి యుండినయెడల తెలుగు మండలముల నన్నిటిని పరివర్తించినను ఒక్క సర్. శేషాద్రి గాని, ఒక్క సర్. మత్తుపామి గాని, ఒక్క సర్. భావ్యము గాని, ఒక్క రణదేకాని, ఒక్క గోకలీకాని, ఒక్క నురేంధ్రవాధుగాని, ఒక రవీంద్రవాధుగాని ఉద్భవించి యుండక పోదు"

"ప్రకృతి లాభలోపములను బుద్ధివిశేష లోపములను నర్థములు చేయుటకు ఆతీతమందులనందీ కాలముల త్రిమించి ఈ ఊరనింధ్య తేల్రములను ఫలవంతములు చేయుటకును నమద్రములో వృథాగా కలిసిపోవు మహాజలములను నుపయోగించుటకును మన ప్రభుత్వమువారిని పురికొల్పట మిక్కిలి యుచితమై యుండును. శేషపడి యుండగల ఆంధ్రరాష్ట్రమున కయి యాందోళన జరుపుటకుండు నిది కార్యవస్తువుగా నెక్కువ యుపయోగకరముగా నుండును."

భూగోళ శాస్త్రము, కార్యకారణ స బంధ మా, సత్యమా అన్నయును గంగంగలినవి! ఆంధ్రులూ కొరమాలినవారై నారు! ఇంతిచాలగా!

ఇద్దరుభార్యల మగడు.
రాజ్యాంగసభయందు విద్యాభ్యాసభ్యులుగ నుండుట తోనే సర్ శంకర నాయుడుగారి మాతకోవ్యోగము తీరదు. ఆ భాషకుడేయే పారిశుద్ధ్యభాష యొకటికలదు. సర్వసామాన్యముగ మనజేతమం దిప్పుడు విద్యార్థనములు ఎక్కువగ నెన్నబడుచుండుటచేత సర్ నాయుడుగారి యోవ్యోగముయొక్క విద్యాభాషకు ప్రాముఖ్యతకు వచ్చెనేగాని, నిజముచేత మనదేశమునకు విద్యావిషయమున నెంతయు సకారము జరగవలయునో, ఆకోవ్య పారిశుద్ధ్యముల విషయమునకూడ వంతయు సకారమును జరగవలసియే యున్నది ఈయంతయునె గమనించుచు మున్నొకభార్యయును బాబు మోతీలాలు ఘోషు గారు భార్యపు విద్యాభ్యాసభ్యులకు సర్ హోమ్ స్కూలు బట్టగారి ఉద్దేశించి యిట్లు చెప్పి. "సభ్యులారా! నా కొక చిన్న సమస్య కలదు దానిని సమర్థింప మిమ్ము ప్రార్థించుచున్నాను ఇరవైవభార్యలను బెండ్లియాడిన మగడుభార్యల నిరవధిగను సరిసమానుగ లాలించి సంతోష పెట్ట గలడా? నా కీవిషయమున ఆతథా మంతమాగ్నియును లేదు. అందుచేత దీనిని నేను సమర్థింప లేకున్నాను. మన యభ్యుత్తురీతో (బట్టగారితో) నొకమామూలుగాను మారిపోద విధియే ప్రశ్నపడినాను, వీరికి ఈ విషయమున కొంతసమర్థతయుండగలదని విశదపరచుట దెలియ నేతెనుమున్నప్పటివరగా వీరివిద్య ఆభ్యాసము ఆమ నిరవధిపక్షముల నేనుచున్నాను. ఈమనుభవమును పురస్కరించుకొని నేను అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబుగా తాము ఇరవైవభార్యల సమావద్యప్రీతితోనే మామమన్నామని చెప్పిరి. ఈమాటలు వీరి మనఃపూర్వకవచనములని నాయభిప్రాయము. అయినను ఎందుకో చెప్పలేకగాని, విద్యాలక్ష్మికిని, ఆభ్యాసక్ష్మికిని వీరేవో కొంచెం భేదముచేయుచుండునట్లే కనపడుచున్నది. వీరిద్దిన గ్రాంటులై యందునకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు. విద్యాభాషకు ౬౦ లక్షల రూపల నిచ్చుచు, ఆభ్యాసభాషకు ౩౦ లక్షల మాత్రమే యిచ్చి యూరజంజిరి. విద్యాలక్ష్మియొద్దవేరత తుకుటచే నామెకు బట్టగారు చూపినపక్ష గతబుద్ధికి మేము కృతార్థులమెకా, అలక్ష్య పెట్టి బడెనగారి ద్వితీయభార్యకూడ సంతోషములేక స్వార్థములగు వారి ప్రేమచూచవలకై యెకామాయన్నును చెప్పసామామించుచున్నాను" ఈవాక్యములను పునర్వక్షణముచేసి ఆమృత బహుపత్రిక సర్ శంకర నాయుడుగారికి జ్ఞాపకము చేయుచున్నది. సర్ నాయుడుగారి వాక్యములను మన్నించి తమ యోవ్యోగభాషల రెంటిని సమావద్యప్రీతితో నెక్కుడు సమర్థతా బుద్ధితోను జూతుండుటకు ప్రయత్నింపవలెను.

హిందవ పోలీసు సర్కిరు.
ఇండియాకు పోలీసు ఉద్యోగములకు పంపుటకునై ప్రవేశపరీక్షయొకటి నుంగ్లండ్లనుగా జరగునాచారము కలదు. ఆయాచారము ననుసరించి 1916 వ సంవత్సరమున నొకపరీక్ష జరగవలసియుండెను. అట్టి పరీక్ష జరగ దంయు పోలీసు అధికారులకులకు వికలుండు నిమిషముల వద్దటి యిట్టిదిగా నుండునని తెలియజేయుటకు ప్రస్తుతము వీలులేదనియు ఇండియా కార్యదర్శి గారు ప్రకటింపరారు. పరీక్షయిడియే మనకు పోలీసు ఉద్యోగి భాషలలో నువ్యోగము గానమృతాంతో ప్రతిభావంతులు కన్పించుటలేదు ఇక పరీక్షలేక ఎట్టివాడు రాగమో యూహించబాలకున్నారము. ఇట్టి సమయములలో గూడ దేశపుస్థులకు హెచ్చుగా నవకాశములు కలిగించుటకు మన ప్రభుత్వముగారే ప్రయత్నించుచుండలేనో గోచరము కాదన్నది. ఇండియా కార్యదర్శిగారి కార్యనిర్వాహక సభలో సభ్యులు అందఱు నర్హులగు హిందవులందఱు సామాన్యముగా జిల్లామామంతులు పనికి నర్హులు నొంకపోషిగా యుటకు మా కొక యభ్యుత్తగా పావకట్టుచున్నది. నైకోవ్యోగములు గానున్న పోలీసువ్యోగములకైనను రజరంగభీములని ప్రఖ్యాతి గాంచుచుండునారు పనికిరాకుండుట చిత్రముగా నున్నది.

హెస్సేయోను ముంచుట
అండె ఆక్టోబరు 29:— 4-9-15 న ముంచుడిన హెస్సేయోనుకామియన్ ట్రాక్టర్లయొక్క కనబడినది. కాన ట్రాక్టర్లయొక్కోనే దానినిగొట్టించి అమెరికా నౌకాదళభాష వాడుకరాంజేసిరి.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో అగ్నిప్రమాదము
నీటిలు ఆక్టోబరు 29:—అమెరికాలో ఒక రేవు నం తెన తగలనెట్టుబడిది దీని నెవ్వరో కాలిజేసిరి అమెరికా మన్నాడు. నుమారు 5 లక్షల డోలర్ల ధనము నష్టమైనది.

వృత్తాంతములు
శ్రీరాజప్రతినిధిగారు సింలూను విడచు దినమున ఇన్ స్పెక్టరు ప్రాణుగానికి వెండి సిగరెట్లు పెట్టెనొకదాని బహుమాన మొనర్పిరి.
యెద్దరంగమునకు సోపుట.—కపూర్లలమహారాజుగారు కొలదికాలమునకే ప్రాశస్త్యరంగమునకు బోర గమకట్టియున్నార.
ఉల్కాపాతము:—ఇంకూరు నగరమునకు సమీపమున విన్నరాత్రి 9 గం 56 నిమిషములవేళ పృథ్వీకాశమానకు నొక చుక్క నేలవ్రాగింది.
పరామర్శ:—సర్ హెన్రీ కాలనుగారి మరణమునకు తామెంతయు చింతింపచుంటిమని కలకత్తాలోని భారతీయ సంఘాభ్యుత్తుడగు బాబు అంబిల్ చరన్ మజుందారుగారు హెచ్ ఇ ఎ కాలనుగారికి తింతిస్తాడ నందిరి.
రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు మహాసభ:—ఈసభ నాగ పూరులో 16 వ తేదీన జరపబడును. జబ్బల్ పూరుజిల్లా సిహార వాస్తవ్యులును మానసియులును రావుబహద్దరు లిషన్ దత్తుకుల్ ది. ఏ గారభ్యుత్తులుగ నెన్నకొనబడిరి.
సర్ రవీంద్ర నాథ టాగోరు గారు:—రాష్ట్రీయముండి కలకత్తాకు నరమనపుడు మీ మార్గమున లాహోరులో తమ ప్రయాణము నాపుచేసిరి. గతనెల ఆఖరుతేదీన మీ లాహోరును చేరిరి. కొలదికాలము మాత్రమే వీరిచట నుండును.
శేత్రవైద్యకాలం:—70,000 విరాళము:—నేటు గోవర్ధనధరదాసు మోతీలాల్ మోహతాగారు కరాచీ పట్టణ వాస్తవ్యులు. కరాచీలో శేత్రవైద్యకాలం నేర్పరుచుటకు రు.70,000లకొసంగిరి.
లిబర్టీ కరపత్రములు:—లిబర్టీయ జిల్లాలో నూరీలో నుండు గత శతవారమునాడు లిబర్టీ కరపత్రముల గోడలవైకర పత్రము రంజింపబడియుండెను. ఈపత్రములు ప్రజలలో పంచబడిన. ఉదయము వెండలకడనే యీపత్రాలన్నియు నాశన మొనర్పబడిన.
జాదమాటు అధికమగుట:—శనివారమునాడు దీపావలిపండగ ఆకాశమున మాయావీరిని కలకత్తాలో నున్న మార్కెట్లో జాదమాటు మిక్కిలి అధికమయ్యెను. దీని నణచుటలో వాల్లీనువారధికముగ పాటుపడుచుండుటచే వారికి తిరుబడిలేదు.
పోషకవాసనకు శత్రు:—రెండు చునిఅర్ధము మొత్తము రు.58-8 రి యాపాయలు మొత్తముల అపహరించెను ముగ్గుర పోషాభీను జవాను అజీజ్ భానుకయి కేసుచేయబడిన ఇండి నేరుముల నొనర్చెనని మేజిస్ట్రేటు గారు భాయపరచి 1 1/2 సంవత్సరమును కఠిన పరకపు శిక్ష నీతనికి విధించిరి.
హిందూదేశ వ్యవసాయనితి:—గతవారపు ఏడుల రిపోర్టులకున మొత్తమునై వ్యవసాయనితి బాంధవమన్నట్లు గానకన్పించుచున్నది. అయినను పంజాబు, సంయుక్తమండలములలోని పశ్చిమబెర్రలూ, రాజప్రూటాకాలలో కొంతవరకు కర్షణు అగత్యమైయున్నది.
ఒక తాలూకా నాయకుని నిర్బంధమునకు:—కొంట్లా తాలూకాదారులకు బంధితోనుయోగ జెంబార్ అను సత్య కిచెల్ పోప్రూలు నివసించుచుండును ఉత్తరవీయబడిన. ఈనెల ఒకబుధతేదీ నితకు తన వాస్తవ్యమును పడచెన. స్వంతభార్యల నిమిత్తము నెలకొనకి కొంతధన మొనగబడె రచ్చును.
పోలీసు కార్యోద్యోగులకు బహుమానము లాసగుట:—శ్రీరాజప్రతినిధిగారు సింలూను విడచు నపుడు పోలీసు కార్యోద్యోగుల కొనగటకై కొన్ని బహుమానముల విడచి పోయిరి. అవి యీనెల 1 వ తేదీన వారల కొనగబడిన బహుమానముల గంకొనిన వారలలో నాట్టెంటు డిక్లెప్ప, నుమ యిన్ స్పెక్టరును డిడిట్ సింగు, రామసింగు, చారమాన్ను గువారు కలరు.
కలకత్తా హైకోర్టు:—కలకత్తా హైకోర్టులో నెంత మంది జడ్జిలుండవలయునను అంశముగూర్చి మరల ఇండియా నుంత్రి గారికి వ్రాసియుండెనది. ఈవిషయము పరిష్కారమునకు నప్పటికి మర కొంత కాలము పట్టును. సర్ లూసినెట్ కాండ్లెన్సు, సర్ లారెన్సు జంకిన్నుగార్లుఇంగ్లాండులోనుండుటవలన వీరితో వై విషయమును గూర్చి చర్చించుటకు ఇండియా కార్యాలయము వారికి ఆంకాశము కలుగును.

బరోపా మహా సంగ్రామము

శ్రీ జార్జి చక్రవర్తి గారి కారోగ్యము కలుగుట.

కమ్యూనారు బల్లేరియా దేశమునకు సేవలనంపుట.

జనానువాదు బల్లేరియావారిని సులభముగ పారదోలుట.

యానువాదు - సర్ జాన్ ఫ్రెంచి గారి లేఖ.

ఇంగ్లండు

జనరలు జోఫ్రే గారింగ్లండును బోయల యుద్ధము

లండను నవంబరు 1:— బాల్కాను సమస్యను గూర్చి చర్చించుటకు జనరలు జోఫ్రే గారు లండనుకు వచ్చిరి. యుద్ధ కార్యానుక్రమణిక విషయమున యందరికిని సమ్మతి గుఱియెను. సర్వమును క్వెంజా సాహాయ్యముంపుట యన్నిటికంటె ప్రాముఖ్యమునది.

కార్మిక పక్షవాదుల విధి.

లండను నవంబరు 1:— మిడిల్స్కోలోని రైల్వే కార్మికులకు పట్టణమును పార్లమెంటు భవనమున జే. హెన్ థామస్ గారిట్లు చెప్పిరి. మనవారు జయమును గాంచువలెనన్నచో కార్మికులు తగినంత ప్రయత్నముల సేయవలయునని యందకు సవనమైనది. ఇందుచే కార్మిక పక్షవాదుల కాసందడు గలుగుచున్నది. సమస్యను జేరుటవలనను, ముందు గుండు సామానును తమకు చేరుటవలనను, ఆయా మార్గములను నడపుటవలనను, వీరు తమ విధిని నెరవేర్చవలయును. వారు తమ క్రీస్తునందు విశ్వాసమును వలయును. ప్రపంచము యందు సమైక్య ప్రాబల్యము వాశమగునట్లు సుధిప్రయత్నముల కొనసాగించరాదు.

నూతన సైనికోద్యోగియుల నేర్పరచుట.

లండను నవంబరు 1:— వివిధ రణరంగములందలి యుద్ధ కృత్యములకు వైత్తరణానుభవముగల నూతన సైనికోద్యోగియుల నేర్పరచుట పూర్తియైనది. మంత్రిమండలియందలి దేవులపండితుల యుద్ధవిషయక సలహానువాదు సమైక్యకోద్యోగియులతో నున్నట్లును, అని డెయిలీ న్యూస్ ప్రాయమున్నది.

మన్యుక్తకు జల్మానా విధించుట.

లాహోరు నవంబరు 1:— అక్టోబరు 30:— లండను— మన్యుక్తకు వానికి 50 పౌనులు జల్మానా విధించి ఇది యన్యుతనితో మూడు మాసములు కైదుపరిపరచెను.

క్రీస్తునందు విశ్వాసము.

లండను నవంబరు 1:— చక్రవర్తిగారికి మరంత ఆరోగ్యము కలిగినదియు, రాష్ట్రవీరముఖతనముగ నిర్దించినందు వాస్తవ సానమునాకు ప్రచురించి.

జనరలు జోఫ్రే గారికిని కొందరు మంత్రులకును

జరిగిన సంభాషణలు.

లండను అక్టోబరు 30:— జనరలు జోఫ్రే గారికిని మంత్రులకును జరిగిన సంభాషణలేమై యందునాయని పలువురు విలువిగముల వాపోచిందుచుండిరి. ప్రధాన సమస్య పరిపాలనా విధానమును చర్చించి సన్నద్ధుని చాలమంది అనుకొనుచున్నారు. యుద్ధ కార్యములను తప్పక ముగియజేయునని అబ్దుల్ గుఫ్ఫర్ పత్రిక ప్రచురించిరి. కిచెనెట్ ప్రభుత్వము సహాయమునకు బొకటి అలా చరసంఘమును నెలకొల్పవలెనని అంతరంగిక యుద్ధమంత్రి సుభుము నేర్పరచుటకంటె అధిక సామర్థ్యముగలదని సుభుము జోకుడు నాయకుడగు కొందరు ఉద్యోగులను ఏర్పరచుట ప్రధానమని వైఖరిక నుడిచినది.

ఫ్రాన్సు

కందకములకై తీవ్రముగ పోరు జరుగుట.

లండను నవంబరు 1:— పారిసు- లాండెట్టిడ్ ప్రాంతముననున్న మంచెలను ఫ్రెంచివారు ఫిరంగుల బ్రయోగించి ధ్వంసము చేసిరి. సాచెజ్ కుత్తరమును తూర్పును ముఖ్యముగా బోయి నెకాహిచ్ వద్దను గలది తెలుపవారు నొకరిపై ముకుకు ఫిరంగుల బ్రయోగించుకొనిరి. నిన్నటి దినమున క్రతువులు బ్రతేరించిన కందకములకై పోరతి

ఫిరంగులు జరుగుచున్నది. మనము కొన్ని భాగములను బట్టుకొంటిమి. మంజీషా ముంజుగ ఫిరంగులను వివచాయు పూరితములగు గుండ్లను బ్రయోగించి జర్మనీవారు మెన్సిలను కుత్తరమున వైబడ జొచ్చిరి. వాటాహూరువద్ద నడచుచు 6 గంటలనండి సాయంకాలము 4 గంటలవరకు వాల్సుసార్లు వైబడ్యుల్నించిరి. కాని ప్రతి చోటను మన ఫిరంగుల వలనను కాల్యమువారి వలనను వెనుకకు గొట్టబడిరి. విశేషముగ నవ్వును నొంది జర్మనీవారు చెదరి పారిపోవలసినవారైరి. 350 మంది పట్టుబడిరి. వానెనునందు బాండెప్పాల్లు ప్రాంతమున ఫిరంగి యుద్ధము తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. అని బ్రకటింపబడెను.

ఫిరంగి యుద్ధములు.

లండను అక్టోబరు 31:— పారిసు- అబ్దుము నేనామఖమున యనేక ప్రదేశములందు తీవ్రపోరాటములు జరుగెను. పేఎన్ కనున కరగోళ్లులతో పోరి మనము ముందుకు పోతిమి న్యూవెల్లీ కీకాన్యమున క్రతువులు మాత్రముగ మన వైబడి యిదివరకా మనము బట్టుకొనిన కందకభాగములలో గొన్నిటిను రల నశించుచున్నామని. కాని వెంటనే మన కందకములనుండి తుపాకుల బ్రయోగించి వారిని ముందుకు రావండ చేసితిమి. టాహూరువద్దను, ఛాంసెనీలోను ఫిరంగి యుద్ధము లతి తీవ్రముగ జరిగెను.

ఫ్రెంచివారు స్ప్రింగ్ బాను బట్టుట

లండను అక్టోబరు 31:— బుధవారమునాకు ఫ్రెంచివారు స్ప్రింగ్ బాను బట్టుకొనిరి. మంగళవారమునాటి సాయంకాలము 5 గంటలమొదలు బుధవారమునాటి యందకు 9 గంటలవరకు యుద్ధము జరుగెను. స్ప్రింగ్ బాను వైబడ్యులకు తలెత్తిరి ఫ్రెంచివారు బల్లేయావారిని తరిమిరి. వారిందుములమున నయోమార్గమునకు వైగా నున్నార. బల్లేరియావారు సులభముగ లొంగినందు జర్మనీవారి నిరోధమునకును వీరికోధమునకును పోలికలేదనియు ఫ్రెంచివారు చెప్పుచున్నారని సహాని కానుండి తొలకెచ్చినది.

ఫీల్డుమార్షలు ఫ్రెంచిగారి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 1:— అక్టోబరు 15 తేదీ ఫీల్డుమార్షలు ఫ్రెంచిగారు కత్ ప్రకటనమునాటి లగాముకు జరిగిన విషయములను ఇట్లు చెప్పుచున్నారు. ముఖ్యముగా లూనెర్వద్ద బ్రిటిషువారు ముందుబోవుటకు రూపు ప్రాసించిరి. ఎల్లప్పుడును బ్రిటిషువారి వైఖ్యము రణకృత్యముల జరుపుచునే యుండినది. ఈ కృత్యములు యుద్ధస్థితిని మార్పుగలుగుననిగా నున్నది. మొదటిపటాలము యొక్కయు, నాల్గవపటాలము యొక్కయు వైఖ్యసాహసములవలన మనము ముందుకు పోవగలిగితిమి 25-9-15 న పట్టుకొనబడిన స్థానములు చాల బలీయుముగ నుండెను. 6500 గజములవరకును విస్తరించిన ప్రాంతమున చాల బలమైన స్థానములను గజవిజృంభనమున కందకములవలన ముప్పుపడియున్నది. నెలదినముల తర్వాత కత్తరములను మేము పట్టుకొంటిమి. నెలదినముల తర్వాత కత్తరములను వీరినిట్టి నిర్దగించిరి. 57 గు రువ్వోలును 3000 మంది సైనికులను 26 పెద్దపింపులను 41 మరఫిరంగులను మరకొన్ని సామగ్రిలను మేము పట్టుకొంటిమి. మాలో చాలమంది హతులైరిగాని స్థాన బలియిని బట్టియు క్రతువుల వైఖ్యమును బట్టియునే నందులకు చింతించు. మాలో చాలమందికి చిన్న గాయములు మాత్రమే కలిగినవి ఇంతవిస్తారముగ యుద్ధరంగమునకుచే ఫిరంగులను విస్తారముగ నేర్పరచలేదు జర్మనీయులకులించిరి. కాని మాఫిరంగిదళమువారు క్షాణమియుముగ పనిచేసిరి. జర్మనులకుపురు మాఫిరంగి కత్తెరగానా తెలిసియుండును కొత్త సేనలోని ఫిరంగిదళములకును శ్రేష్ఠముగనున్నది. టెబెల్లోయులు సేనలోని ఫిరంగిదళముగూడ చాలసహాయము చేసిరి. ఎంజినయులు

వైమానికులుగూడ చాలా సేననుముగ పనిచేసిరి. జర్మనుల మార్గము ననుసరించి మేముగూడ వివచాయువును వదలవలసిన వారమైతిమి. వివచాయువును ప్రయోగించు సేనగూడ ఏర్పరచబడినది. పెట్రెంబరు 20 కే తేదిని జరిగిన యుద్ధమున మేము వివచాయువును ప్రయోగించితిమి మేము వివచాయువును ప్రయోగించుచు జర్మనులు బాక్రత్తపడిరి. కాని మారివచాయువు వారుగానే పనిచేసినది. క్రతువులు మరల వివచాయువును ప్రయోగించిన వాంగ్ల సైనికులు పిరుతిని యరి నాను గట్టినవృత్తము కలుగు.

రుష్యా

రిగాయొక్క ప్రాముఖ్యము.

లండను నవంబరు 1:— పెట్రోగ్రాదు-నీ వాలో ముందు గనబడుచున్నది. ఇందుచే తీవ్ర కాలము త్వరలో రానున్నదని తెలియుచున్నది. తీవ్ర కాలపు ముప్పులు జర్మనీవారికి చాలినంతగా కత్తు. ఇందుచే వారు రీగాను బట్టుట ముఖ్యము. జర్మనీ మునుపటికంటె తీవ్రముగను పట్టుదలతోను వైబడుదురు రణజ్ఞులు ప్రాయమున్నారని జర్మనీ వైఖ్యమున విశ్వాసముగల సైనికుల గనవచ్చుచున్నది. సైనికులు దోరుకొనడంద నువ్వోగియు లాపబాలకమున్నారు. ఇటీవల జర్మనీనుండి వచ్చినవారు మధ్యాస్థితిని దెలుపక తప్పు మోసపుచ్చిని రుష్యులతోగల సమఖమున నుడింగి.

రుష్యా వైఖ్యములు.

బల్లేరియాకు రానుండుట.

లండను అక్టోబరు 30:— అంస్త్రాం బల్లేరియాలో దిగుటకై బలీయులగు రుష్యావైఖ్యములు ఒకడెన్నానుండి వాస్తవమునుండి బయలుదేరుచున్నది. వీరిని బలీయులగు నొకరుష్యా నాకాదళము వెంటబుండి గాహుచున్నదియు బర్మను టాగెల్లాటను పత్రికకు బుఖారెస్టులో నున్న విలేఖి కంటి నంపుచున్నాడు.

రుష్యావారు

బల్లేరియాపై దండెత్తుట

అలహాబాదు నవంబరు 1:— అక్టోబరు 30 తేదీని పయోనీరు పత్రిక కిట్లని తంత్రిత చెప్పెను. బల్లేరియా మీదికి బోవుటకై ఒకడెన్నానుండియు నెవాప్టలూనుండియు, రుష్యావారి వైఖ్యములు బయలుదేరుచున్నదని బెర్లిను టాగెల్లాటనుకు బుఖారెస్టునుండి తెలియవచ్చెను. ఇటీవల రుష్యావారు బల్లేరియా తీరముపై ఫిరంగుల బ్రయోగించిన దిండులకేము తెలియుచున్నది.

సర్వయా

ఇప్పిపువైకి దాడి వెనకుట.

అలహాబాదు అక్టోబరు 30:— పయోనీరు పత్రికా కంటి వార్త:— బల్లేరియా ప్రజలున్న ఇప్పిపు మెట్టలపైకి మిశ్రమందలి వారు ఎక్కడ గలుగుచును. నిన్నటి లేబోలోను క్లివోల్లోను జరిగిన యుద్ధముల పరాగునాక కుమారుముగ నున్నదని నెహోకానుండి ఒక విలేఖి వెలులు జేర్చుటకు వచ్చినది.

సర్వయావారి నిశ్చయము.

లండను నవంబరు 1:— పారిసు- మిత్రమందలివారు సర్వయావారి కుడితీరి సాను మొదలగునవి కృత్యము కలరు. సర్వయావారు రంత్తయవరకు పోవుచునని సర్వయావారి మంత్రి గారు జెప్పిరి. మూడుదిశలనుండి క్రతువులు ప్రయత్నముల నెరపుచుండినను సర్వయా సేనాముఖ ఫలితముగూర్చి వైఖ్యములో నున్నారు.

బెల్జియము

బెల్జియంలోని భయంకరావస్థ.

లండను అక్టోబరు 31:— అంస్త్రాం-కత్ కోదిగిడులందు బెల్జియంలో 21 మంది బంధించితిమి. వీరిలో 4 స్త్రీలు గలరు. అయో మార్గములను దొరతనము వారి కట్టడములను ధ్వంసముచేయుట చేసినందున గూఢచారులుగ బ్రకటించినందు వీరినిద సేరము మోపబడెను. ప్రాన్సునందు తీవ్ర ప్రదేశమునందు ఒక ఫ్రెంచియువ్యోగియుని భార్యనడపుచుండిన గూఢచారుల కూట మొకటి బయలుపడెను. బంధించ బడిన వారిలోనిద్దరు స్త్రీలు గలరు. గూఢచారులుగ బంధించినందులకై అక్టోబరు 26 తేదీని మరణ దండె విధింపబడిన 9 తేదీని శుక్రవారమునా దురిదీసిరి. మరి 10 మందికి కఠినదీర్ఘకాలిక వాస విక్షులు విధించిరి. వీరిలో ముగ్గురు స్త్రీలు గలరు.

జపాను దేశోద్ధతి.

జపానులోని హాకియో పట్టణమునుండి. నెవ్రెంబరు 13-వ తేదీని లాబాలజకతిగాయిగారు "మాడరను రివ్యూ" పత్రికలో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

"ఇట్లు అలబుటతో నెలంకుకా లేద" ము, హిందూ దేశములోని జాతీయవాదులను సహిష్ణుతాభావము లేదనియు, హిందూదేశములను తగినంత కాశ్యోత్సాహము లేకపోవుట చేతనే చాలవరకు చారిక చిహ్నులు వచ్చుచున్నవనియు, ప్రజాపాలనా ప్రతిష్ఠాపనయు ప్రాగ్జేములను సరిపడవనియు, వందలకొలది సంవత్సరములు కృషిచేసి, ఆంగ్లేయులు అర్జుం చినవానిని వీరుకోరుట సమంజసముగ లేదనియు, ఆంగ్లో ఇండియనులు, కొందరు ఆంగ్లేయులు, రాత్రిబగ్గలు ఆక్షేపించుచుండును. పునాపాద వారంభముండి నిష్కారముచేయువలయుననియు, ఇతరులందఱుండి ఎరువులే ముగిసిన ప్రయోజనము లేదనియు, కూడ వీరి చెప్పుచుండును. కాని వీరు చెప్పుచుండు సరియైనది కావు. కొన్ని కేటలును విజేకహీనములుగ నున్నవి. ప్రజాప్రతిష్ఠాపనయు ఆమెకా దేశములో నెట్లు వృద్ధిపొందినదియు, జపానుయొక్క అభివృద్ధిని, చీనాదేశములోని విప్లవమును, పోలికలించిన యెడల చాలిమాటలయందలి యధారము లేటడగలదు. ప్రజలును, ప్రభుత్వమును, చీనాలో శక్తికొలదిని తొల్యు పడుచున్నను, వారి దేశమునకింకను త్రాణిగాలేదు. మూడువేలమంది చీనావిద్యార్థులకువైగా దొరతనమువారికిన కేతములను పొంది ఆమెకా దేశములోని కేంద్రవిద్యాలయములకును, కళాశాలలకును నిరంతరము చదువుకొనుచున్నారు. ప్రతిసంవత్సరము వీరిలో కొందరు, తమమాతృదేశమునకు తిరిగివచ్చి, ముఖ్యోద్యోగములలో ప్రవేశించి, దేశాభివృద్ధికి పాలుపడుచున్నారు. తిరిగి వచ్చిన వారికిబహుముగ క్రొత్తవాడు ఏటేట వెల్లుచున్నారు.

గ్రీసు

గ్రీసు దేశము.

లండను అక్టోబరు 29:— గ్రీసురాజువారి బల్దేరీయా రాజుగారి యొద్దను నెట్లు సహానికాలోచనము మిశ్రమందలి సేనలకు గ్రీసువారపాయము కలిగించవలయుట మున్నగు కార్యలన్నియును గ్రీసువారికిని మిశ్రమందలివారికిని విరోధమును కలిగించవలెనని జర్మనులు కలిపించుచున్నారేగాని సత్యమేమి యనులేదని గ్రీసు ప్రధానమంత్రిగారు తెలుపవలసిన లండను లోనున్నట్టి గురాయ వారి తెలిపెను. బెర్లినులోని సో ఫియాలోను విడువబడిన చాలవసత్వములు కలిగించుచున్నవి. గ్రీసువారికి మిశ్రమందలివారికి విరోధము కలిగింప వారిట్లు కలిపించుచున్నారు. గ్రీసువారు నెవ్రెయూవను మిశ్రమందలికి ఇదివరకు సహాయము చేసియున్నారు. ఇక ముందుగూడ నట్లే చేయుకలగ గ్రీసును ప్రతిబలించుత్రియగు వారసపోల్ని గారికి చెప్పిరి.

చీనా

చీనాలో నిరంకుశ ప్రభుత్వము

లండను అక్టోబరు 30:— ప్రస్తుతమున నిరంకుశ ప్రభుత్వము సేర్పరుచు విధానమును మీరు విరమింపును లేనిచో కలవరము కలుగలదని జపాను రాజువారి స్వయముగ స్నేహభావముతో నెగించెను. సరేజాను బార్దనుగారును ఎండి గ్రువెన్స్కిగారును కూడ నందుల కరుణలతో చెప్పి పరాను మంత్రిగారికి ఉత్తరవులు వాసందున ఆయన ఏమియును చెప్ప లేకపోయిరి. ఈ విషయమును నిర్ధారణ చేయుటకు ప్రజా ప్రతినిధుల నియోజనము చురుకుగా జరుగుచున్నది.

చీనాసామ్రాజ్యములమెరికావారు

లండను అక్టోబరు 31:— ఆమెకా చుంత్రితనముభి ప్రాప్తియును స్పష్టముగ తెలుపలేదు గాని ఆమెకా వారు ప్రజాప్రభుత్వమునందే ఆభిమానములై యున్నారు.

చీనాలో రాజ్యాంగకరిస్థితి.

లండను అక్టోబరు 3:— పాషింగ్సును చీనాలో నెట్టి దొరతన ముండవలెనో తెలిపిచో చీనావారి యంతకా ర్యముల జోక్యము బుచ్చుకొనినవార మగుచును కారణము వలన చీనాలో నెట్టి దొరతన ముండవలసినది యను విషయమున తమ యభిప్రాయమును లాన్సింగు గారు జపానీయుల గాయవారియగు చింతాపూర్ణులకు వెలుపలేదని వెలియుచున్నది. చీనా ప్రజాపాలితముగ నుండుట నిచ్చిటి ప్రజల యభిప్రాయము.

ఇట్లు దొరతనమువారి కేతనములను పొంది ఆమెకా లో చదువుకొనుచున్న విద్యార్థులు కానాటికి వృద్ధిపొందుచు న్నారు. ప్రతిసంవత్సరము వందలకొలది వెల్లుచున్నారు. వీరు కాక ఎందరో తమ స్వంత బుచ్చులు పెట్టుకొని, ఆమెకా, ఇంగ్లండు, జర్మనీ, జపానులను గురించి విద్య న్నాల్లం చుచున్నారు. విద్యకామలేనేమి జపానులో చదువుకొనుచున్న వారు ఆమెకులేలమందికి మించియున్నారు. చీనావారును సంతోషపడెనుండియు, తమ దేశములో నిర్బంధమొక సేనను యేర్పాటుచేయుటకు నిశ్చయించిరి. కొంతకాలము చీనా దేశము నిలబోవలసి యుండి చో వెదకబోయిన శక్తి బల పడి, విజృంభించి, లోకమును దురుపసపరచును. ఇటుక పాతరలై దేశసంపదన తమ సునిగులేను. ప్రాప్తి యభిప్రాయములో మేధావీలులై యుండును. కష్టపడి పంచేయుదురు. ఆయనను చీనా నూతన జీవన పాదములొక్క ప్రభు సోపానము దగ్గరనే యున్నది జపానుదేశము నడిచుచున్నా నున్నది. లోకములో ఇతర రాజ్యములతో తుల్యుచు న్నానము నలంకరింపకగిన దేశమ వచ్చినది. జపాను రాజకీయత పూర్వస్థితికి వచ్చినది చెప్పబడుచున్నది. పాశ్చాత్య రాజ్య తత్వము ప్రాగ్జేములను బదికటింపుచున్నచెప్పుచున్న పాశ్చాత్యుల మాటలను నిస్సారము చేయవలసినత అభివృద్ధికి వచ్చింది. ప్రజలు యోగక్షేమములకు కోరి, ప్రజా ప్రభుత్వము పనిచేసిన యెడల ఒకజాతి యొకవరకు చుండుట రాగలదో జపాను నిదర్శనముగ నున్నది.

1890 వ సంవత్సరమువరకు జపానుదేశ మేమియు ప్రజలులేదు. నూతన రాజ్య పద్ధతి జపానులో 1868 వ సంవత్సరమునకు తరువాత బయలుదేరింది. ఆ కాలములో జపానుకు ప్రపంచముతో సంబంధమే లేకుండెను. ప్రజలు స్వల్ప శ్రమంభ్యావరే ఆయన వివిధతెగలుగ నుండి. కొద్దిగ నోపుగ నో స్వతంత్రాధికారము కలిగిన, సామంతరాజ్యము ప్రజల నూరక వాధలు పెట్టుచుండెడివారు. పాలన పద్ధతి అప్పటికింకను ఆరంభస్థితి యుండుండెను. సముద్రాధికార సెలవు ప్రకారము, ఎవరో కొందరు నిరంకుశముగ పరిపాలించుచుండిరి. రాజ్య వ్యవహారము లన్నియు రాజు చేయ జరిగెను అతనికి అధికార మెంతమాత్రము లేదు. ప్రజల లక్షా సంఖ్యవారములలో పడి కొట్టుకొనుచుండిరి. వారికి మూఢభావము లేదు. అప్పటి నితిలో దేశమునకు తగినసభ్యత యుండెను. చీనా, ఇండియా దేశముల నుండి, కళింకులు, చురచి ద్వయము వ్యాపించినవి. కాని జాతీయజీవనమున దొక నిమిషము గాని, పద్ధతిగాని లేదు. పాశ్చాత్యదేశములోని స్థితిగతులనుబట్టి చూచినచో దేశస్థితి అల్లకల్లాటముగ నుండెను చెప్పవచ్చును అసాధారణస్థితియందుండెను కూడ అసలు అసలు మృత జీవమునకు కావలసినసరకులను ఇచ్చివుచ్చుచుండు తప్ప మికి లోకులతో నుర్రుసంబంధము లేకుండెను. రవాణా వ్యాపారము తక్కువ, దీనికన్నియోరెట్లు నిరుపతివ్యాపార మే జరుగుచుండెను. పట్టుసరకులను బొమ్మలమున్నును విరోధనపువుల మతము రవాణా యగుచుండెను విదేశవ్యాపారమునందు రాజ్యాధికారుల యధికారము పొందిన ఏదప్పి వర్తకులచేతులలో నుండెను. జపానుకు వాగ్దేవతలనుతో సంబంధమేమియులేదు. లోకులకు వీరినిగురించి ఏమియు తెలియదు. వర్తకము చేసినానుటకు అధికారమునందొక ఏకము గుర్తింపవలసి విదేశముల నెవరో దేశములోని అనుగు వెల్లుచెప్పి వాడు కాదు జపానీయుల కేంద్రము ప్రమేయము లేకవిదేశ పర్వతమంతయు, పరదేశముల మాత్రమే యుండెను. వైవాహికాసంకలము వీలులేని బాధిభాగవలె దేశముండెను. వీరినిగురించి లోకములో నేమియు తెలియదు. సరేకదా, వీరు లోకమునుగురించి తెలిసికొనినపాపమున బోలేరు జపాను సకలపాశ్చాత్యగౌరవ మొనదేశము- వారికికానినిసినదంతయు దేశములోనే లభించుచుండెను. జేరింగి వారితలనపేక్షింప నవసరము లేకుండెను. లోకములోని ఇతరులతో సమానముగ నిలిచి పేరుప్రతిష్ఠలను సంపాదించవలయునెడి తలంపే లేకుండెను. దేశములోని ప్రభువులకు వారిలోవారికి గుర్తులను కొనుటలూ సుపాత్రయండెను. ప్రజలూరక ప్రభువులకు చాటి చేయుచుండిరి- వారేవిధమున దానికమునలేదు. (గ్రంథి అంబలి) త్రాగి బ్రతికేవారు- వీరు కొద్దిగ నే దేశము చేయుచుండినందున కేక్లాదింకయు తలపర్చివులను మిగులుచుండెను. ఏమివిధమున కుండు జపాను ఇప్పుడు ఇంక యభివృద్ధికి వచ్చినది చెప్పినప్పుడు ను ను చున్నవనమృతము- జపానీయులు చాలమంది, ఇప్పుడు ఆమెరికాయొక్క ఉత్తర, దక్షిణభాగములగును, హావాయి ఫిలిపైను, చులూపీవులగును, చీనా, ముంచూ హా మంగోలి యాలలోను స్థిరముగ కాపురములుండి, చాల ఆస్తిని సంపాదించిరి. వీరు వర్తకము, వ్యవసాయము వివిధ సాగించుచు

న్నారు. ఇప్పుడు జపానీయులు లేని దేశమేలేదు. వీరు ప్రతి చోటను తలయెత్తుకొని తిరుగుచున్నారు. దేశమును బట్టి తన స్థితిని చూచిని గర్వపడుచుండును. లోకరంగమునందు తానెంతయో చేయుచున్నాననియు అతిశయపడుచుండును. జపానుకు శ్రేష్ఠతరమైన సేనయు, నావాదళమును కలదు. ప్రజల పాతాళ్య సంపత్తిలకనే ఇంతనాకాబులమును నిర్మించిరి. ప్రాప్తియును ప్రజాసంఘములను దేశములో నెలకొల్పి ఆవిచ్చియుగ పరిపాలించుచున్నారు. ఇంతకంటె భువనావ్యయము వేరొకటి లేదు. ప్రజాప్రతినిధిపత యేర్పాటు చేయుచుండిరి. అనుభవపద్ధతుల నుపసంది విద్యాభ్యాసము చేయుచున్నారు. ఏది ఏమిత్తనయుల కాలములో జపాను ప్రాగ్జేములకు: మార్గదర్శకులైరి. పాశ్చాత్యదేశములకుండి రుచ్చుచున్నచువులను తూర్పుదేశములవారికి వీరే కష్టముచేయుచు న్నారు- పాలనావ్యవస్థను నిర్మించుటలోగాని, దేశసంపదన వృద్ధిచేసినానుటలోగాని, వీరు తమపరమాధిపతి చేలేరు- కాని అంతప్రాప్తిగా అచ్చుతముగ వీరు ముందుకువచ్చిరి- ఆవోళ మేమి యులేకుండగనే ప్రజలను ప్రభుత్వాధికారులు నియంతులగు నిరసించువారికి జపాను చురచి యగుచున్నది. రాజ్యాంగమునందు ప్రజా పాలనామయముల ఏర్పాటుచేసి, దొరతనమువారు పాలనావిధానముల ప్రజల కేటానిక సేర్పరలయుతో జపానుదేశము గొప్పవిదర్శనముగ నున్నది. ప్రజాపాలనా విధానమును రాజప్రజల కిచ్చిరపును ఆధుక జపానుకు ప్రాప్తితరాలేదు ఇప్పుటి అధునిక సరస్వతి ఇతరది సుతత్వ రములక్రింద జపానులో ప్రభుత్వము కాలేదు. అప్పుడువారు నాశ్వాతంత్ర్యముగాని మరోనాశ్వాతంత్ర్యముగాని యెరుగరు. దేశభాషా సత్రికలతోని వ్యాసములను తత్వముచేసి ఆంగ్లేయభాషలో ప్రకటించుటప్రకటించుచుండును. పత్రికా వ్యాతంత్ర్యమునందు జపాను పత్రికలకును, ఆమెకా ఆంగ్లేయ పత్రికలకును అనుమాత్రము వ్యత్యాసములేదు ప్రజాపాలనా విధానమునందు జపాను ఇందుమియుగా ఉన్నత స్థానమునకు వచ్చుచున్నది. రాజుగో నిమిత్తము లేకుండ మంత్రి వ్యవహారములను రాజ్యవ్యవహారములు జరుపుచున్నవి.

దొరతనమువారు ప్రజలముందు నిశ్వాసముంచి పాలనావిధ్యత వారివలెనాదేసిరి. విద్యార్థముతో నిట్లుచేసిన దానికి ప్రజలు తమ భర్తలను సరిగ నిష్కర్తించుకొని, ప్రజా ప్రభుత్వముకొనిరి. ఈ విషయమున జపాను ఆస్తితియు మైయున్నది. ముందు ఆస్తితన విచారించి, తనవార అధికారమును ఇచ్చి పద్ధతిని జపానీయు లలంబించి యుండులేదు. ఏ యధికారమునైనను ఇచ్చుటకు ముందు ఆస్తితాత్వతలను నిర్ణయించవలెనని, పాశ్చాత్యులు చెప్పుచుండులను లక్ష్యు వెట్టి ప్రాప్తితవచ్చిన తరువాత నమ్మి తండ్రి ముందుమును నిదు కొను అధికారమిచ్చువట్టి జపానీయులు చేసిరి- రాజ్యతతో పనిచేసేప్పుడు కలగు అనుభవము చేవలకు కలుజూచు- దొరతనమువారు విదేశములోని చాతుర్యముతోను ప్రజలను ముందుకు తీసికొని వచ్చుచేతనే జపాను ఇంత అచ్చుతముగ వృద్ధిపొందింది. జపానుయు ప్రజాప్రభుత్వాధికారులు సంపదము, వర్తకమును, పరిశ్రమను, వృద్ధిచుండుట: దొరతనము వారు ముందువెనుక లోకానించకుండ, అచ్చి విధముల సాహాయ్యముచేసిరి. జపాను ఆయన (inductive) పద్ధతి అకలంబించి యుండెనో యేమి సంవత్సరములలో నింత వృద్ధి లోనికి వచ్చియుండెను. ఎంతోకాలము పట్టియుండును. సమయమును కలిపెట్టుకొనినా కి లోత్రగ మిగిలినది యుండును. రాజుకు ప్రజలకున్న విశ్వాసమే జపానుకు కట్టించినది. దేశాభివృద్ధికరములను ప్రతికార్యముగోను దొరతనమువారు ముందుజేయుటవలన కూడ జపానుకు లాభము కలిగింది. జపానులో పరిశ్రమలు, వర్తకములు ఎట్లు వృద్ధిపొందినది వివర సుకాహించుచున్నారు.

II

(a) మూఢభావము, (b) హాని, కాశ్యోత్సాహము; (c) కాశ్యోత్సాహము, పరస్పర సాహాయ్యము (d) మంచి భరలకు సరకులు అమ్ముటపోవు అసాధము, ఇతరలలోటికేకుండ రక్షణము (e) రహదారి యేర్పాటులు, (f) కాశ్యోత్సాహ శక్తియు, పాశ్చాత్యుల కర్తవ్యాధియుల కలవరములు, నేను ఒక్కొక్క విషయమును ప్రత్యేకముగ వివరించి వీరి విని త్తమై జపాను వౌరసమునా లేమి చేసినదియు వాగ్దాయుచు న్నాను. ప్రతి విషయములోను దొరతనమువారే ముందుజేసిరినియు ప్రాగ్జేములతోపాట్ల పాదవ్యయములను వారే భరించుచుండు నేను కనుపరచెను. ఇంకదే మాల లోటి లేకుండ రక్షణ చతులను నిర్మించుట ఏవో కొన్ని సంఘటనల నీకి వీలు లేకపోయినను పాతక సంవత్సరము నిరంతరము పరిశ్రమాభివృద్ధికి వీలు పొలుటే. ఈ కాలములో జపానులోని విదేశీయులకు తమ దేశములో నుండినట్లు దెట్టి యధికారములుండెనో అట్టి యధికారములును, హక్కులునుండెను. అందు చేత వీరు ప్రజలమీదను దొరతనమువారివలన స్వారిదేశము మొదలు పెట్టిరి.

THE GREAT WAR.

His Majesty's Condition Improving.

RUSSIAN TROOPS DESPATCHED AGAINST BULGARIA.

Bulgarians Easily Driven Back by French.

THE BATTLE OF LOOS: SIR J. FRENCH'S DESPATCH.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

His Majesty's Condition Continued Improvement.

LONDON, November 1. The Press Bureau announces that His Majesty's improvement continues and that he had a better night.

Object of the General's Visit.

LONDON, November 1. The "Times" says that General Joffre came to London to discuss the Balkan problem. A complete and definite understanding regarding military policy was reached, including keeping in the forefront the necessity of giving rapid help to Serbia.

A Scheme of Central Military Control.

LONDON, October 31. There is much speculation regarding the conversations between General Joffre and the members of the British Inner Cabinet. The favourite theory is that a scheme for central military control is under discussion. The "Observer" declares that the re-organisation of the War Office is essential. A new thinking department must be created to assist Lord Kitchener, who has been expected to perform impossibilities. The "Observer" declares that the provision of a General Staff with the ablest soldier possible as the Chief is more important than the creation of the Inner War Cabinet.

The New General Staff. Its Creation Completed.

LONDON, November 1. The "Daily News" states that the Government has completed the creation of a new General Staff in London to supervise the prosecution of the war in the various fields. The new War Council of the Cabinet will confer with the General Staff.

LABOUR AND THE WAR.

Labour M. P. on their Obligation.

LONDON, November 1. Addressing the railwaymen at Middlesbrough, Mr. J. H. Thomas, M. P. said that all sections of the community were now saying that if the nation was to be victorious, labour must play its part. The Labourites were naturally proud of this recognition, and they should see that the obligation was carried out by enlistment, munitions making, or railway work, and give their best. No peace overtures should be recognised until Prussian Militarism had been vanquished.

Field Marshal French's Despatch. British Success at Loos Described.

LONDON, November 1. A despatch from Field Marshal French dated October 15 reviews the operations since the last despatch dwelling principally on the British advance in the region of Loos. It says nevertheless the British army were constantly engaged during the whole period in enterprises having considerable influence on the course of events. The big advance was due to the brilliancy and dash of the first and fourth corps. Positions stormed on September 25th were exceptionally strong extending for 6500 yards and including works of great strength and networks of trenches some veritable caves thirty feet below the ground on which the enemy had spent months of labour. Field Marshal French gives total prisoners at 57 officers and three thousand men. 26 fieldguns, forty machine guns and three mine throwers were also captured. Sir John French adds that he deeply regrets heavy casualties but in view of the great strength of the position, stubborn defence of the enemy and his powerful artillery he does not think them excessive. He is happy to say that the proportion of slightly wounded is very large. Field Marshal French pays a tribute to the work of the British artillery pointing out that the Germans had hoped that we should be unable to build up an efficient artillery for the very large expansion of the army. The Germans have now good reason to know to the contrary. The efficiency of the artillery of the new armies has exceeded all expectations. The territorial artillery has also rendered excellent services.

The Work of the Engineers Praised.

Field Marshal French also praises the work of the Engineers and of the flying corps. He affirms that owing to the Germans' repeated use of asphyxiating gases we have been compelled to resort to similar methods. A detachment was organised for this purpose and participated in the operations on September 25th although the enemy was known to be prepared for such reprisals. Our gas attack had a marked success and produced demoralising effect on the opposing units. The British detachment carried out unfamiliar duties during the heavy bombardment with

conspicuous gallantry. I feel confident of their ability more than to hold their own should the enemy again resort to this method of warfare.

Obituary.

LONDON, November 1. Deaths are announced of Lewis Waller the actor, and of Sir Arthur William Rucker.

FRANCE.

Fierce Artillery and Grenade Fighting. Further French Progress.

LONDON, November 1. PARIS.—A communique says:—There were violent actions at several points on the front in Artois. We made increased progress in the Hache wood by grenade fighting. The enemy, by a surprise attack, reoccupied north-east of Neuville some parts of the trenches which he recently lost, but his advance was immediately arrested by the fire of our supporting trenches. A fierce artillery duel took place at Tahure and in Champagne.

TERRIFIC FIGHTING FOR TRENCHES. French Recapture Portions of Lost Ground. Germans Compelled to Flee.

LONDON, November 1. PARIS. A communique says.—The French artillery demolished several observation posts in the region of Lombaertzyde. Then reciprocal bombardment continued north and east of Souchez, particularly near Boisenhache. Terrific fighting continues for the possession of trenches in which the enemy penetrated yesterday. We have recaptured some parts. The Germans in Champagne after fresh artillery preparations, accompanied by a profuse employment of big asphyxiating shells, renewed their attacks north of Mesnil. They attempted four assaults yesterday, the first at six in the morning and the last at four in the evening near Tahure, but were everywhere repulsed by our artillery and infantry fusillades. The Germans were obliged to flee in disorder with enormous losses, and 350 were captured. Violent artillery fighting is taking place in the Vosges in the region of Bandes-et.

BELGIUM.

Reign of Terror in Belgium. German Official Report of Arrests and Executions.

LONDON, November 1. AMSTERDAM.—An official telegram from Berlin says that twenty-one arrests have been made in Belgium during the last few days, the persons arrested including four women. They are charged with espionage and plotting to dynamite railways and public buildings. The espionage system has been detected in the north of France directed by the wife of a French officer. Two women are among those arrested. Nine persons sentenced to death in Belgium on October 26th on a charge of espionage were executed on Friday. Ten others, including three women, were sentenced to penal servitude.

RUSSIA.

Great Russian Contingents Proceeding to Bulgarian Coast.

LONDON, November 1. AMSTERDAM.—The Bukharest correspondent of the "Berliner Tageblatt" telegraphs that great contingents of Russians are leaving Odessa and Sevastopol, conveyed by a strong Russian fleet en route for the Bulgarian coast.

Russians to Invade Bulgaria. Reported Departure of Troops.

ALLAHABAD, November 1. A "Pioneer" special cablegram, dated the 30th Oct., says.—The "Berliner Tageblatt" learns from Bukharest that great contingents of Russian troops are leaving Odessa and Sevastopol for the Bulgarian coast. The recent bombardment was a preparation for a landing.

The Securing of Riga. Its Importance to Germans.

LONDON, November 1. PETROGRAD.—Ice is appearing in Neva. This heralds a particularly early winter. The Germans are inadequately provided with winter clothing, hence it is more important than ever that they should secure Riga. Russian military writers expect another and fiercer attack with even greater forces, but a great deterioration in German discipline has been noticed recently. Officers are unable to prevent the men from plundering, and the latest arrivals from Germany openly accused officers of deception as to the real state of affairs.

TELEGRAMS.

SERBIA.

Serbia Assured. Will Fight to the Last Man.

LONDON, November 1. PARIS.—The Serbian Minister has made the statement that Serbia is assured of the effective co-operation of the Allies and the Serbians will fight to the last man. The Commanders are quite confident as to the result, despite the efforts of the enemy, who are attacking on three fronts.

CHINA.

The Question of Monarchy in China. America Declines to Express an Opinion.

LONDON, November 1. WASHINGTON.—It is understood that Mr. Lansing has declined to express to Viscount Chinda, the Japanese Ambassador here, his views regarding the form of Government in China, as so doing might be construed as an interference with China's internal affairs. Public sympathy however, favours the Republic.

BULGARIA.

French Capture Stremnitza. Bulgarians' Weak Resistance.

LONDON, November 1. A telegram from Salonika says that the French occupied Stremnitza on Wednesday. The battle lasted from five o'clock on Tuesday evening till nine Wednesday morning. The French drove the Bulgarians six miles beyond Stremnitza. They are thus over twelve miles from the railway. The French state that the Bulgarians yielded easily, and their resistance is not to be compared with that offered by the Germans.

UNITED STATES.

Munnik Fined.

LAHORE, November 1. The "Civil and Military Gazette" cable. LONDON, October 30th.—The Man munnik has been fined £50 with an alternative of three months imprisonment.

JAPAN.

Safety of the Far East. Japanese Premier Interviewed.

LONDON, November 1. PARIS.—In an interview with the Tokio correspondent of "Matin" Count Okuma said that it was impossible for Japan to send troops owing to the lack of transports but her arsenals were mobilised and Japan was acting as a sentinel of the Far East.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)
(By Wire.)

DELHI.

The Permanent Strength of Calcutta High Court

DELHI, November 1. Further references are being made to the Secretary of State about the permanent strength of the Bengal High Court and thus the final decision will be delayed for some time. The stay at home of Sir Lancelot Sanderson, Chief Justice designate, will afford an opportunity to the India office to discuss the question with him as also with Sir Lawrence Jenkins, the Chief Justice retired.

A Meteor Falls Near Indore.

SIMLA, November 1. To-day's weather report indicates local rain again in Lower Burma and Madras. The principal amounts are—Victoria point, 4 inches, Pinnawelly one inch. Conditions are reported disturbed west of Andamans. No important change is forecasted. A brilliant meteor is reported to have fallen near Indore at 21 hours. 56 minutes.

The New Delhi. Its Sanitary Arrangements.

DELHI, November 1. The absence of adequate monsoon rainfall in Delhi and the surrounding country is in evidence in all parts of the province and is reacting upon prices. Wheat is selling at 8 seers the rupee and atta 7 seers. Public health is good and the malaria season has been of the shortest duration. Considerable sanitary improvements have been made both in the old city and Civil Lines and reclamation of the Bela is proceeding in the new city. Steady progress has been made both in the Government House and the Secretariat. Buildings are slowly rising. Road-making has also progressed and preparation of sanitary and sewage projects are approaching completion. The Engineering Staff is in residence at Raisina.

Zinc Mining Industry.

DELHI, November 1. Among cold weather visitors to this country will be Sir F. R. Wynne, formerly President of the Railway Board. It is understood that his visit is in connection with the development and expansion of zinc mining industry in Burma for which the war has created a great demand.

SIMLA.

Rewards to Police.

SIMLA, November 1. There was a special parade of the Police force here to-day for the presentation of rewards kindly given

TELEGRAMS.

by H. E. the Viceroy prior to his departure from Simla. The rewards were presented by Mr. Brocas Howell, Superintendent of Police, Simla, to the recipients, who included Sergeant Dickers, Sub-Inspector Gurdit Singh and Head Constables Ram Singh and Charaha.

Mr. Brown, the Headquarter Inspector, was presented with a silver cigarette case by His Excellency on the day of his departure from Simla.

Agricultural Situation in India.

SIMLA, October 31.

The crop reports for the last week, to-day published shows that the agricultural situation throughout India continues on the whole favourable, though more rain would be welcome in the Punjab, western districts of the United Provinces, and Rajputana.

Asst. Traffic Superintendents.
Indians Appointed.

SIMLA, November 1.

Subject to the usual conditions appointments on probation as Assistant Traffic Superintendents on railways are being offered by the Railway Board to Mr. Asad Mohamed Ali, B. A., Ajoy Kumar Gupta, B. A., Aminulla Khan, B. A., and Pravat Chandra Chopra, B. A. These gentlemen have been chosen from a large number of applicants for the appointments recently advertised by the Railway Board.

CALCUTTA.

A Taluqdar to be Interned.

CALCUTTA, November 1.

Basanto Kumar Muzumdar, Taluqdar of Comilla, has been ordered to be interned at Barackpore. He left Comilla last night with two servants. He will probably get a monthly allowance.

Taxi Cab Drivers on Strike.

CALCUTTA, November 1.

In order to ventilate their grievances drivers of taxicabs belonging to several companies in Calcutta went on strike this afternoon, refusing to drive their cars. Their grievances are that fines imposed on them in the court are too heavy and that they will have to spend a large amount of money in purchasing their uniforms as required under the new Police Regulations. Heads of companies eventually succeeded in pursuing the major portion of the drivers to ply for hire on the assurance that their grievances would be attended to.

Liberty Pamphlet.

CALCUTTA, November 1.

Liberty leaflets were found posted on walls of public offices at Barr in the District of Birbhum on Saturday last. Some copies were also distributed to the public. Early in the morning they were all destroyed.

Yellow Fever in Calcutta.

CALCUTTA, November 1.

Towards the beginning of this year, in accordance with instructions from the Director-General of Indian Medical Service, Major Christophers proceeded to Calcutta with a view to advising upon the best methods of carrying out an investigation of the stegomyia problem in Calcutta. Major Christophers has submitted a lengthy report in the course of which he says that the Port portion of Calcutta is the most critical part of Calcutta, as regards the introduction of yellow fever, and recommends that an Anti-Stegomyia campaign under a special officer of sufficient calibre should be commenced in the Port before any operations on a large scale are started in the City. The Health Officer of Calcutta discussed this question with the Sanitary Commissioner of Bengal and they were in entire agreement with Major Christophers.

Telegram of Condolence.

CALCUTTA, November 1.

Babu Ambica Charan Mazumdar, President, Indian Association has sent the following telegram to Mr. H. E. A. Cotton, son of the late Sir Henry Cotton:—"The Indian Association expresses deepest sympathy in your great loss which is India's loss irreparable. May you find comfort in a nation grieving with you."

A Dacoity.

CALCUTTA, November 1.

A dacoity is reported from the village of Gorabanda in the District of Nadia. On the night of the 27th October last, about a dozen persons entered the house of Purna Chandra Rakshit and after assaulting the inmates decamped with several thousand rupees. No arrest has been made.

A CRUEL PLAY.

Germans and English at War.

A Boy's Ear Cut Off.

CALCUTTA, November 1.

An interesting report has reached Calcutta from Rajbari, in the district of Faridpur. It appeared that some boys collected and played Germans and English at war. They were divided into two parties and it was agreed that the leader of the party defeated would have to part with his ears by way of indemnity. The play went in for some time and the English were defeated. As previously arranged the leader of the English party was obliged to part with his ears. The matter having been reported to the police the Sub-Divisional Officer of Rajbari has issued summons against the members of the German party.

Moslem Marriage in High Life.

CALCUTTA, November 1.

On Saturday last the marriage ceremony of Miss Sarah O'Jamall daughter of Mr. Osman Jamali and Mr. Ab-

doola Janmehamed Gangjee, took place at 95 Park Street, the residence of the bride, where a large gathering of distinguished guests were present amongst whom was Mr. G. Currimbhoy Ebrahim who had come down from Bombay to take the leading part. The bride was the recipient of a largedowry the total amounting to Rs. 63,200 including a cheque for Rs. 50,000 given in trust by the father for the benefit of the bride. Many presents from friends and relations were on show. The festivities ended on Sunday night after a big dinner.

PUNJAB.

Sir Rabindra at Lahore.

LAHORE, November 1.

On his way back to Calcutta from Kashmir Dr. Rabin-drath Tagore broke journey at Lahore, arriving yesterday by the Punjab mail. His stay here will be very brief.

Intention to Visit Japan.

Dr. Rabindra Nath Tagore, who has been spending the autumn in Kashmir, left for Calcutta on 28th October. He intends visiting Japan but details are yet unsettled.

To Visit the Front.

LAHORE, November 1.

His Highness the Maharaja of Kapurthala intends visiting the front in France shortly.

The Moslem University.

A Protest.

LAHORE, November 1.

The Inter-Collegiate Muslim Association in a meeting held at Islamia College, Lahore, on Sunday under the presidency of Malik Barkat Ali, Editor, "Observer" adopted unanimously resolutions expressing regret at the unhappy and undesirable manner in which the question of accepting the Muslim University on the lines of the Hindu University was hustled through in teeth of definite opposition and at the tendency amongst a section of the Muslim society to adopt the Hindu model in the constitution of the Muslim University.

BEHAR.

Excavation of Nalanda Ordered.

MORADPUR, November 1.

The Behar Government has ordered the excavation of the site of the old Buddhist University of Nalanda which is at Borgaon on the Behar Bakhtiarpur Light Railway between Behar and Rajgir in the District of Patna. The excavations commence this winter and will be under Dr. Spooner who is in charge of Pataliputra excavations. Many Buddhist images have been found here though some have been removed to distant museums. This is also the birth place of Jaina God Mahabir and there is a Jaina prophet here.

UNITE PROVINCES.

Remarks Against Pleadors.

ALLAHABAD, October 31.

A curious application was made to-day before the Chief Justice by Babu Shambunath another Vakil of Farrukabad. It appears that in a certain case Mr. Johnston, D. and Sessions Judge of Farrukabad, wrote at the end of his judgment that the pleaders should not have soiled their hands with such dirty piece of litigation. The pleaders felt aggrieved at this remark and asked the Chief Justice either to exonerate the remarks or to hold them improper. His Lordship said that he was not in a position to pass any order in respect of the remarks, but at the same time he did not wish this to mean that he expressed any unfavourable opinion towards the Vakils.

POLITICAL SUSPECT ARRESTED.

ALLAHABAD, October 30.

The local Government has proscribed under the Press Act a leaflet in English entitled a manifesto of the Indian National party, purporting to have been published by the Executive Committee of the Indian National party beginning with the words "We the members of the Indian National party" and ending with the words "from the Himalayas to Cape Comorin."

BOMBAY.

The A. I. Moslem League.

POONA, November 1.

A movement is on foot here to invite the All-India Moslem League to Poona during Xmas week soon after the All-India Educational Conference meets. This step is to be taken in the Council meeting at Lucknow on the 10th instant if it decides not to hold its league session in Bombay. Affairs of the Bombay Presidency Moslem League are said to be in need of overhauling. Starting out with a fund of over Rs. 20,000 in 1910 the League is now asserted, on a very good authority, to be without this amount, fresh income having dwindled down very considerably. The League paper "The Moslem" has had to be closed for want of funds and proper management, and there has been no fresh election of office bearers since 1913. Those interested in Moslem affairs consider that these are matters that require going into, and hence a requisition is to be circulated among the members of the Council of the Bombay Presidency Moslem League to hold a special meeting to reconsider the whole position. The All-India Moslem League is to be invited to Poona for this special purpose.

BOMBAY, November 2.

Apropos to "News Bureau" telegram from Lucknow regarding the lengthy note issued by the Honorary Secretary of the All-India Moslem League explaining the circumstances under which invitation to the sitting of the session of the League in Bombay was sent and then opposed by some Bombay Muslim leaders, the "Bombay Chronicle" in a leading article says:—

"Mr. Wazir Hasan, the Honorary Secretary of the All-India Moslem League has done well to make a public history of the opposition to the holding of the annual sessions of the League in Bombay in December. He has taken a bold course but the Moslem community as a whole should be grateful to him for

revealing the story of the events which form an astonishing chapter of the political history though it does not show certain leaders of the community in a very agreeable light. That, however, is a minor consideration. If the Moslem League is to have hearty political existence it is essential that it should be purged of certain weaknesses. It was necessary to clear the air when responsible public men take upon themselves bitterly to oppose a proposal which they received originally with eager enthusiasm and which some of them in fact fathered. The public at least those whom they assume to lead, desire and are entitled to know what are the considerations which induced them to change their minds. The best thing therefore is to let the public into the secret and to let it see from their own statements what their reasons are. The result in the present case is not very satisfactory, it is true, because in spite of Mr. Wazir Hasan's voluminous note we are still to a large extent in the dark as to the causes which led Sir Fazulbhoy Currimbhoy, for instance, to turn a complete somersault and to become an eager opponent to a course which he was the first to accept with equal eagerness."

Government Does not Favour the Idea.

The paper then discusses the part taken by Mr. Jinnah, H. A. the Aga Khan, Mr. Suleman Cassim Mitha and draws the inference that "it is clear that certain official influences are still at work fostering the idea that the meeting of the League in Bombay is officially considered undesirable."

No Feeling of Oppositions Amongst Bombay Moslems.

The paper does not believe for a moment that there is any real feeling of opposition to the meeting among the Bombay Mahomedans and says there are the strongest reasons for the meeting being held in Bombay.

Irrigation Panchayats.

BOMBAY, November 1.

The Government of Bombay published the Report of the Select Committee appointed by the Legislative Council in 1914 to consider the proposal made by Hon'ble Mr. Godbole for the formation of Irrigation Panchayats in connection with second class irrigation works in the Presidency. It appears that the Committee decided that it would be an advantage first to have the views of District Officers and those officers were circularised accordingly. The Committee have now reported in favour of the plan. The Committee decided that trials should be made in central and southern divisions, the final selection of localities to be decided in consultation with local officers and panchayats to be appointed by nomination by the Collector in each case from among irrigators. No Panchayat is to have more than seven members. It was also resolved the Panchayats should work on the present system by which Government carry out special repairs and improvements from time to time or collect funds by voluntary subscription. Government undertaking to contribute an equal amount in each case.

The Commercial Congress.

BOMBAY, October 1.

The Hon'ble Sir Fazulbhoy Currimbhoy has been elected as President of the Commercial Congress and Mr. D. E. Watcha has been elected as Chairman of the Reception Committee. The Commercial Congress will be held in the Christmas week in Bombay, this being its first session.

A Chief's Generous Contributions.

POONA, November 1.

Shrimant Chintmanrao Appasaheb Patwardhan, Chief of Sangli, who has been staying here for some time past, has been pleased to sanction a grant of Rs. 3,000 to the Poona Seva Sadan towards its building fund and Rs. 200 tenable for three years towards its maintenance charges. Prof. Karve's Hindu Widows Home has also been the recipient of a non-recurring grant of Rs. 3,000 and an annual grant of Rs. 240. The Deccan Education Society's Navin Marathi Shala, which under the efficient supervision of Prof. Kavitkar has been making some interesting experiments in the methods of imparting instruction to its pupils, has also benefited by the Chief's generosity to the extent of Rs. 400. The Hadapsar Co-operative Society has also received Rs. 125.

Moslem Educational Conference.

BOMBAY, November 1.

Hon'ble Sir Fazulbhoy Currimbhoy will open the session of the Muhamadan Educational Conference to be held at Broach on the 6th instant.

SIND.

THE OIL FIND.

KARACHI, November 1.

The oil find in Las Bela State by the Managing Agent of the Burmah Oil Company appears to be of the first importance. Another batch of experts are reported to have proceeded this week to the locality known as Chandragupi.

Rs. 70,000/- FOR EYE HOSPITAL.

KARACHI, October 31.

A Karachi citizen Seth Goverdhaudas Motilal Mehata has donated Rs. 70,000 towards the establishment of a local public eye hospital which has long since been an urgent need.

Raids by Brahni Brigands.

KARACHI, November 1.

A "Daily Gazette" correspondent reports that at a Durbar at Larkana the Collector, speaking in Sindhi, referred to the serious trouble caused by Brahni Brigands. He said that a large force of special armed police had to be maintained defensively and a large number of temporary gun licenses were issued. When the Brahni Brigand leader Khan Mahomed was killed, it was hoped that the trouble was then ended, but only a few days ago another Brahni raid had occurred in Johi Taluk, whither armed Police had again been sent. Still more serious, the Collector thought, were the recent raids in Larkana, Rotadiro and Labdaria Taluks, and, in fact, it seemed to him that there had been far too much of such crime lately. One Zemindar had been deprived of all honours for refusing to help the Police during a raid, and it was hoped that the other Zemindars would take warning therefrom.

TELEGRAMS.

SOUTH INDIA.

The Coonoor Abduction Case.
Marie Reilly Cross-examined.

COONOOR, November 1.

The further hearing of the alleged abduction case against Mrs. Newman and Rangaswami Goundan resumed before Mr. Gray to-day. Miss Marie Reilly was cross-examined at length and in the course of her deposition stated she was boarded about 2 years ago at Nazareth Convent and learnt dressmaking. Her school career closed in December and she had a good character when she left school. Her reason for leaving school was not on the Mother Superior's complaint. Coming on to the case witness deposed she knew what this case was about. She wrote a letter to a lady friend at Madras while at "Connemara Cottage." She was examined by Mr. Loveluck, Superintendent of Police Inspector Wilkins and her sister after the 24th September. He did not tell about the letter. She had no relation by name of Betste. Her uncle told her not to write to her lady friend at Madras. She went to Negapatam and did not get into any scrape. Witness further deposed based on the same lines as the previous examination. The Magistrate during the examination asked the witness to be straightforward in her answer. Mr. Venkataramaiah, Agent of the Raja of Cochin, deposed that he had a letter from Mrs. Newman to visit her house at "Connemara Cottage." Miss Marie Reilly was in the veranda. He did not know Miss Marie Reilly previously. Miss Marie Reilly was introduced to the witness as Miss Rose as one of the daughters of Mr. Reilly. Witness undertook to help Miss Reilly in securing her property which her father had left by filling a suit in the law courts by engaging a vakil though witness was not prepared to pay vakil's fees. Witness went to Mrs. Newman's house a second time by invitation of a letter. Witness produced the letter which was undated. He had known the second accused as Mrs. Newman after his first visit to "Connemara Cottage." The letter was signed as Miss Eileen Rose and in response witness went to "Connemara Cottage" to see Miss Rose and Mrs. Newman. Witness did not know the difference between Surname and Christian names. Mrs. Newman told witness that the daughter of Mr. Reilly would write in the name of Miss Rose to witness. Witness was made to understand by Mrs. Newman that the girl at "Connemara Cottage" was Eileen Rose. The girl did not tell she could write to witness and the letter was a surprise to him. He did not remember writing a letter. Witness would not give money unless the girl went to the Palace. He did not remember receiving a letter from Mrs. Newman or any inmate of the "Connemara Cottage," that the girl would not be sent unless money was despatched. Witness undertook to lend money to Miss Rose on promise. Miss Rose promised to return the money and was in sound health when he visited the "Connemara Cottage." Witness was a married man and had 5 children and fifty years old. He considered himself as a moral man. He had been to Mysore to attend the Dussara feast. At Mysore a Police officer came to see him with summons at Seringapatam. He did take those letters to Mysore. An engineer from Cochin had been to Springfield and enquired of his conduct. Summons was served at Seringapatam by Sub-Inspector, Mr. Subrachariar who examined witness. He had no objections to speak truth and was not afraid of the police. Subrachariar told witness to search for letters. They were important. Witness asked Mrs. Newman how she came to choose him and she told him she had known witness. Witness had been a long resident of Coonoor for about 21 years. The Raja of Cochin left Coonoor on the 10th June.

All the letters are from Miss E. Rose to witness, concluding, "Please send Rs 40/- I will return when money comes."

Continuing witness deposed it was strange to have received a letter from a European Lady. He was of bad business habits. He knew Rangaswami as the son of Rangiah Goundan but he did not hear of Rangaswami's arrest. He heard about the case on 1st September and knew roughly all about it. He knew the Police enquiring of the case.

After a lengthy cross examination Mr. Rangaswami Iyengar asked the Court for a copy of witness's statement before the Police remaining there were several discrepancies.

Continuing witness deposed he had sent flowers to Miss Eileen Rose. Witness had sent flowers also to many young ladies. Witness had also given flowers to Miss Eileen Rose's sisters. Once the sisters, younger and elder sisters, came to Springfield for flowers about the same time. Witness had sent flowers to Eileen Rose.

Witness did not tell Miss Adolphine Reilly anything regarding the case. Witness volunteered statement. Only after the case he came to know Miss Adolphine Reilly was the sister of the girl at "Connemara Cottage," and if he had known about it earlier he would have told Miss Adolphine Reilly all about the incident. Witness had talked to Miss Adolphine Reilly previously at the palace of the Raja of Cochin. Miss Reilly went to the gardens of the Raja of the Cochin to see the palace. Witness had gone to Miss Reilly's cottage twice. Springfield is 3 miles from the Cottage. I asked Mrs. Newman how she came to select me to write to. She said she saw me going in a carriage and heard I was the Raja's agent. I never before received any letter from the European lady. The first letter came to me about a month before I was examined by the Sub-Inspector on the 3rd October. I remember I sent flowers to Ellen Rose because she asked me for them. I have sent flowers to many young ladies. Her sister Adolphine came to the palace and I gave her flowers about this time. Both Adolphine and her youngest sister came to Springfield about the time I sent Ellen Rose flowers. Adolphine is a teacher, and I had conversation with her. I did not speak to the young girl, who is about 11 years. Flowers were sent between the 2nd and 3rd letter. I did not speak to Adolphine about matters concerning Rose. I previously talked to Adolphine when she came to the palace and remember having gone to the Cottage twice after she called. Miss Adolphine had Tipperary Cottage for sale, and it was in that connection I went. I do not remember talking to the messenger who brought letters. These are

the covers the letters came in. One of the covers bears date 7-9-15 in my handwriting. That was the date on which I received it. The last letter came one or two days after the previous letter. I think I replied to it, but do not remember what I said. I also replied to the second and third. It was a day after the first letter was received by me that I asked Mrs. Newman what led her to write to me. Both Mrs. Newman and Ellen then said they had previously seen me. That was the occasion we spoke about the suit. Ellen told me she had properties in Coonoor called Tipperary Cottage and 2 shops and Longwood in Ooty and a lot of jewels. It was these properties she wanted to file a partition suit about.

The Cochin Raja's agent continued—I cannot say if I told Mrs. Newman about the proposed sale of Tipperary. I had been to Mr. Walker's office to see Longwood for the purpose of the suit. I saw Mr. Walker, but did not know that he was the Reilly family Solicitor. I saw Mr. Walker's clerk and asked the price of Longwood. Marie said that her brother and sister would not give her share of the property. I went to Mr. Walker's five or six days before the second letter. I called at Connemara for the last time. I have a son 26 years old. He replied to one of the letters saying that I would call the next day. I asked Mr. Walker's clerk the particulars of the Reilly family affairs. He told me that Marie would get a share. I asked him if I could lend money to the girl. It was my idea to lend her Rs. 100. Marie promised to repay the loan of Rs. 50 with commission. There was never any improper conversation between me and Mrs. Newman. The last conversation I had at Connemara was on the New Moon day on Thursday. That day I went at 5 P. M. and talked for about 10 minutes. I thought the dealings were not good, so I did not take steps to recover the Rs. 10 lent. I found the letters I produced to-day in my box. The day the Sub-Inspector examined me I did not know that the letters were there. I found the letters on the 4th, and I gave evidence in the Court on the 5th. I did not bring them to the Court on that day. I might have recovered them after I returned from the Court. After this case the Tipperary matter was dropped. I went to Mr. Walker's office a week or 10 days before the rescue. There was nothing improper between me and Marie. I am prepared to swear that the first letter I produced was not written to me after the rescue of Marie.

Re-examined by Mr. Walker, the witness said—The improper conversation I have referred to in my cross-examination refers to the statement that Marie was liked by everybody.

Mali Rungan, cross-examined by Mr. Rangaswami Iyer, deposed—I am not known as Rangaswami in any language. I am not called Rangaswami in any language. I sign in Canarese. The exhibits shown to me are not in my handwriting. I did not execute the promissory for Rs. 50 in Mrs. Newman's favour. It is five months since I left service at the cottage. I had served there 6 or 7 months. Marie never at any time talked to me. I do not know of her running away to Ooty. I went to Mysore for a month and returned. I saw Marie at the Star Villa, but not before that at the Soldiers Home. The Sub-Inspector examined me in this case. The Sub-Inspector had written a paper and asked me to sign it. I did not ask him why he wanted me to sign it. I did not know what I signed. A Policeman and the Sub-Inspector came together. It was a written paper that I signed.

Mr. Loveluck, Superintendent of Police deposed—... I came to Coonoor on the 25th September to oppose the bail application. I saw Adolphine Reilly and Marie Reilly in Coonoor Police Station that day. Adolphine told me that Marie had told her that she had actually been ravished by Rangaswami. Adolphine said that she had not told Inspector and that she did not wish it made public if it could be avoided. I did not enter the same at once in the record, as I wished to consult the District Magistrate and the Inspector General of Police as to the policy of bringing in the question of rape. I consulted the District Magistrate, who considered that the whole facts should be put on the records, and so on the 27th or 28th of September I directed the Inspector to enter the charge of rape. I saw Adolphine Reilly about 10 o'clock on the morning of the 8th September at Himspark Bungalow. She complained that she suspected that her sister had been induced to leave home for illicit purposes, and she said that she suspected that Marie was being kept concealed in Connemara Cottage or Barlow's Road. I asked her to go to the Coonoor Police Station, saying I would follow and would record her complaint. She gave me a complaint in the station. The Inspector recorded it. We then went with her, Sub-Inspector Subrayachary Inspector Wilkins and myself to Connemara Cottage. On the way we saw a man running through the shola above Barlow's Road. Suspecting that he might be going to give warning, I sent Adolphine Reilly and the Sub-Inspector, I think, ahead. As soon as I got to the house I myself went behind the house to see that no one escaped or was taken away that side. I had not been there two minutes when they called out that Marie had been found under the bed. I then went inside and saw Marie, who was in her night dress. She was so hysterical as to be uncontrollable. She would listen to no one, but was shouting. I noticed that the doors of the bedroom were closed and the window was blocked up with some sort of thick white cloth, apparently to prevent any one looking in. There were two beds in the room. Before going inside I met Mrs. Newman on the front verandah. That was even before I went round to the back. I asked her if Marie Reilly was in the house. She said no. I then said "Have you any objection to our searching the house, as I have information that she is here?" She said "No, you can search the house if you like." After Marie had been found Mrs. Newman said that she would look after the girl and that the girl was old enough and could do as she liked. So I asked Mrs. Newman to come outside on the verandah and speak to me. I then warned her that she rendered herself liable to criminal prosecution if she was detaining the girl in any way against her will or if she was conniving at any illicit intercourse. Mrs. Newman then told the girl she had better go. Her brother was outside. Marie dressed and the brother and two sisters went off quietly together. The next day Adolphine came round to see me at Sim's Park before 9 A. M. She brought Marie with her. They both thanked me for getting Marie away from Mrs. Newman, and Marie apologised for her conduct on the previous day and told me she had not been responsible for her actions, as she had been given drink and also suffered from hysteria.

Examined by Mr. Walker for the prosecution, witness said—Marie's clothes were not in the bed-room. Some

one went and got them and fetched them in the bedroom. I remember there was some trouble about getting Marie's clothes. I think Mrs. Newman had to go and fetch them.

Further hearing of the case against A. Rangaswami and Mrs. Newman of alleged abduction resumed this morning before Mr. J. Gray, First Class Magistrate. Mr. E. B. Loveluck, District Superintendent of Police, being cross-examined by N. S. Rangaswami Iyengar deposed. "I supervised working of this case carefully and personally attended investigation. I have put 13 years service. I have also spent more time in other cases. On day I arrested Violet Reilly, I did not take down any of her statement nor asked any one to take down any of her statement. Violet Reilly gave me a statement on the 24th September on which she was released. I did not file Violet Reilly's statement. The statement of Violet Reilly's which contained certain facts regarding the case also contained a request for bail. The case diary was sent to Magistrate on the 25th September. Violet Reilly's statement was not sent to the Magistrate as it was an omission.

Witness was cross-examined at length regarding Violet Reilly's arrest. Continuing Mr. Loveluck stated as there was not sufficient evidence against Violet Reilly she was released. Continuing witness deposed that one strong point went to support for the release of Violet Reilly was it was not human for one girl who was kept by one to introduce another girl especially when the first girl consented to marry a person. I consulted Mr. Young, District Magistrate, before I went to oppose bail application at the Sub-Magistrate's court. The first time I heard that Rangaswami had intercourse with Marie Reilly was on the 25th September. I heard it after I opposed bail for the first time. I or the Inspector did not reduce what I heard of the intercourse in writing.

Mr. Loveluck's further cross-examination was continued witness deposed—At the first time I opposed the bail application before the Sub Magistrate. The charges against the accused were 346 and 363 sections (of alleged abduction and wrongful confinement) but not 376 (of rape). On 27th September a bail application was made for Rangaswami at the Sessions court. I went to Coimbatore to instruct Mr. Walker and the Public Prosecutor. As far as I remember I did not make mention of rape but I told the Police Prosecutor at Coimbatore that rape was committed by Rangaswami on Marie Reilly. Later an application for bail was made at the Madras High Court and I deputed Inspector Mitchell to instruct the Public Prosecutor witness was questioned at length whether he had received instruction from the Sessions Court to oppose bail. Witness said, "I had instructions from the District Magistrate who also asked me to engage Mr. Walker as solicitor. I am almost sure that in the typed instructions that gave Inspector Mitchell the charge of rape was included. Before this court there was no mention made in writing about rape before 4th October. I did not include rape in that as both Marie Reilly and Adolphine Reilly wanted it to be omitted as they thought it would disgrace their family.

Justice K. S. Iyengar Resigns.

We understand that Mr. Justice K. Srinivasa Ayengar has sent in his resignation of his appointment as temporary Judge of the High Court of Madras.

Postman Sentenced.

MADURAI, November 1.

The Sub-Divisional Third Class Magistrate has delivered judgment in the case in which Aziz Khan, a postman attached to the Madurai Head Post Office, stood charged with the offence under Section 409 I. P. C., of Criminal Breach of Trust in respect of two money orders amounting to Rs. 53-8-0 and stamp advance of Rs. 3. The accused was convicted of the offence and sentenced to undergo rigorous imprisonment for a period of one year and a half.

The Lagara Dacoity Case.

20 ACCUSED SENTENCED.

RAJAMUNDRI, October 31.

Judgment was delivered yesterday in the Lagara Dacoity case. Three accused were acquitted and twenty convicted and sentenced to various terms of rigorous imprisonment ranging from four years to one.

Moplah Baduashees Again.

CALICUT, November 2.

Recrudescence of crime is apprehended in Ernad Taluk, Malabar. A case of murder and incendiarism is reported from Pandicad notorious for attack on the late Collector. It appears that a gang of Moplahs entered a Nair house and attempted to carry off 2 women. Being naturally obstructed they are reported to have stabbed a man and set fire to 2 houses. Further details are not now available. A strong Police force has been despatched.

(LATEST TELEGRAMS.)

King George Returns to London.

LONDON, October 1.

King George arrived in London to-day. The elaborateness of the preparations to ensure privacy of his arrival at Victoria attracted a large crowd. His Majesty who was accompanied by Doctors Sir Anthony Bowlby and Sir Bertrand Dawson said that he stood the journey remarkably well.

A Big Earthquake.

LONDON, November 2.

A big earthquake has been recorded. It is believed to have occurred in or near Japan.

The Tsar.

LONDON, November 2.

The Tsar and Tsarevitch have returned to Tsarskoe Selo.

A full Cabinet Meeting.

LONDON, November 1.

Mr. Asquith returned to London this afternoon. Afterwards the full cabinet met.

మున్నబుకరణములు

(ఒక యాంధ్రుడు.)

ఈనె. 28 తేదీ కత్తికయు, దీవియయిన ప్రాయః బడిక బాటు. - ౨. ౪౯. వియ్యించుచు నేమూరి శ్రీనివాసరావు వి. ఏ. గారొకవైద్యులు ప్రాసీయున్నారు. వా రాజులు నందు వారసత్వ హక్కుయొక్క పుట్టుపూర్వోక్తరము అన్నియు ప్రాసీయించినాడు. తుదకు మునకురణములు ప్రాసీయించి వెలుపాటల కీమాత్తు మూలకారణము కాదని గారు ఇం ద బద్ధమే మున్ను? ఇది యట్లు కాదని యుచున్నచో వా య. వాతము త్రాటి బయటికి. నొక్క గాఢము శ్రేణుండి యా గాఢమున కరం పరగా నీరు పోయియును నివ్వించునాది "కీ గాఢము నాది, దీపికి కాదు" అనియిది అభిమానము పుట్టునకుంటుంటున్నాడని యాచార్యులు సాహసముకావాలని తమవారలకినట్లు ముందరింట్టివో ప్రజల కప్పుడనే తమసీమగాక ద్దములు యిది వందనీటిమాత్రము తీర్చిందియింపబడును, భజనములను కట్టించుకొనుటకు చెఱువులను వాలు తలప సావంద్య కట్టించుకొనుటకు రయినటు చేయించు కొనిన గా. క్షుమము యెవోతనినాని యాతే యిటు, అట్లే యిటు, అభిమానము అనుదృష్టములు మాపి కట్టచేయించు బూతులు "మాత్రోద్ధులు కావలెను, పంపెనని కావలెను, ఇది కావలెను అది కావలెను" అని వైద్యులు కావలెను ప్రాసీయవారు చేయవలసివచ్చుచో? తెలివితేటలుగల గాఢములు తమ గాఢములు బాగుపడుటకై పుష్పాద్ధిమూలముతో స్థాపించు కొనిన గాఢములును వారిలో వారికి గలమాటులకేటి పిల్లిమీద ఎ-కక ఎలకమీద పిల్లియొక్కించి ధ్వంసము చేయబూతుట అట్టివానివలెనవులన దగినవనియేగా!

"దస్తావేజావాని" పెట్టినందుకకగణముకరూపాయను పుచ్చుకొనిన అది పీకకునుమాస్తాబాధలకన్న నెట్లక బాధయో? కాబట్టివానిపెట్టినందున వారసత్వపుమాట్లు గల కరణ మొకకట్టకంటెరంపు పుచ్చుకొనిన గొత్తగ నియమించు బడిక కరణము పుచ్చుకొనినో? అది శ్రీనివాసరావుగారు పుట్టించుచున్నాడు కాని కంటికంట బగ్గరండి లంచము పుచ్చుకొనిన కరణము పుజాహిత చింతకుండ గు నో! ప్లేడరునుమాస్తా పీడించుచున యాతేపించునాడు అయాధాక ఋణం గావూ దస్తావేజా వ్రాసిపెట్టినందులకు ఒకరూపాయ లంచము పుచ్చుకొనిన దోషముగాదని సుధర్మింపయోతుట తగినో?

"ప్రాశ్నలపు స్వరాజ్యనుచునది కొంచెమో గొప్పది ఇచ్చుకొనిన కట్టెటాల్లయినో కాదుపుచ్చు"దట. ఇది చాల సాహసమొనటు. కట్టెటాల్లయింద పిట్టటికిని గానవచ్చు చున్నది కేరంకజేయమొక్క దుచ్చురిసావలను. మరొక దోహయొక్క దొర్లవచ్చును. చల్లని త్రిటిపునసావలనుతలన గయగు చుట్టినీటి అలుగుచును గాధాంధకారము.

శ్రీనివాసరావుగారే తారతమ్యమునూచి కరణము గని చాలాకా సుమాప్తానకంపై పేయబడినది గౌరవ మైనదనియు, కరణము ప్రజాప్రతినిధిసంబిజాం చేయియ ప్రాసీ యన్నారో, చుటల చా రాలొనింనుకొంచునైన యా వార తత్వమునలనే యది యట్లుగాదని తెలిసికొనవలెను. కరణము ప్రజాప్రతినిధియని 20 సంవత్సరములకు బూర్వము 1895-వ సంవత్సరము ఏప్రిలువెలలో కాననిర్యాణసభలో గొప్పర క్కు వారిగారు గొత్త కట్టి చెప్పటంబడెను. స్వాధీనములగు కొండలు మునకురణములయనుగ్రహములన మేము మాడి పోవుచున్నామని అనేకసంవత్సరములనుండి రెవులు ఎలు గెల్లి మొట్టపెట్టుకొని యుంటుట సూడ యధార్థము. ఈసంగతి ఏ రికార్డునందును జాగ్రత్త చేయబడకపోవుటకలన శ్రీని వాసరావు గారంగీకరింపకు కావలెను. ఇప్పుడు ప్రాసీయన మేమనగా? శాస్త్రీగారిమీదను, ఒక గ్రామోన్మోగిగారి మీదను లేనిపోని విమర్శములనుజేయుట వ్యాధుముగ ను యధార్థమున గ్రహింపవలెను.

ఎటోకట్ రాజుగారు యుద్ధరంగమునుండి మరలుట:- మీరు విద్యావహుర్నాతకై యూరోప్రఖండమున సంచారము చేయుచుండిరి. ఇంతలో యుద్ధ మారంభమయ్యెను. సయన్య ములో నేనయినప్పటి మీర కొరిరి. అందులన 3 మాసముల కంటామున మీరేర్పడి ౧ సంవత్సరమునకు గ్రీకుధర్మాని నుండిరి. మీరు ఈనె. 3౧ వ తేదీని బొంబాయికి వచ్చిరి. చాలమాత్రురాజుగారు మీరి బొంబాయిలేవులో, స్వాగత మొసరిరి.

బట్టారినభలు.

[మాసాంత యువ విలేఖకుని యొద్దనుండి]

గౌరవనీయులగు బట్టారిన. శ్రీనివాసరావుగారు ఈనె. ౨౮, ౨౯, ౩౦ తేదీలందు జీవితముయొక్క ఆదర్శ ములనుబట్టియు, విద్యాభ్యుదయిని సురంధియు ఉన్మోగి చుట అప్రత్యక్షము గురించియు క్రమముగా సుదవ్యాస ముల పచ్చిరి. ఒక్కొక్కయునవ్యాసమునం దొక్కొక్క విషయమునకు ప్రాధాన్యము నిచ్చి మాట్లాడిరి. ౨౮ వ తేదీ ముదవ్యాసమునందు ఏదైన చేయుటకైన యొక కార్యమునకు మనము సంతోషపడవలయునోమీరి నిరసించుట తగదని చెప్పె ను చెప్పెను మున్ను వివ్రులముగా మాట్లాడిరి.

విద్యాభ్యుదయిని సురంధి చెప్పవచ్చును ఏమాటకావల యుచునన బాధరయొక్క పడక చెప్పవచ్చునట్లుగా యొక గొప్పనింక పాడెమున్నునో ఏ మాటకలాలే! వారణాసు న గా. న. క. కా. బా. లు అంతపురమునం దుంచుట్టు చేసెనో అట్టి మాటకలాలని విద్యావ్యాసమునం దున్నాడు. తనవ్యాస మునకు గారి కారణములు బాబలననయు, విద్యాభ్యుదయిని గడపి సుసారసాగరమన తేలికముచుచును గృహస్థుల మనోహరము చేసుకొనవలెనని తమ భవిష్యముకై చూటు పడుచును విద్యాభ్యుదయిని గాదనయు, ఒకటికే బాటును నిచ్చుచున్నట్లు చేయవలె అయ్యెనని సోపము యొక్కయు ఉపాధ్యాయులయొక్కయు తప్పిదముగాని నోరెరుగని నా చుకకాలల తప్ప గాదనయు చెప్పెను, నిందాస్పదములు చేయు నాటకములకు శ్రోత్ర ప్రాణము నిచ్చిరి. అది వ తేదీ పక్షము 2-3౦ ఘంటలకు సభ ప్రారంభింపబడెను. గౌరవ నీయులకు వాపు బహదూరు పట్టు కేకపట్టె గారు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించియుండిరి.

దస్తావేజావాని గొప్ప ఉన్మోగి నుటలూ ననేటలు రాలేదు. ఎందుకు వచ్చెనది?

అధికారులుగారి క్రింది మున్మోగి ములయెడ ప్రకర్తించ వలసిక నిధి యను దృష్టాంతపురావ్తగా శాస్త్రీగారు చెప్పి వచ్చెను మాయూబిస్టిప్ర సునను గాను, జిల్లాకోర్టు కరస్తా దావమాత్రము వివి యుడిన, కొంత బట్టు వాసునను. మన నులు గాన ఎటువంటి బారోమాన తెలియకునాని, ఒకేకవ్యా యము 40 కుండి జవానులు బాడీసామాయుటయే, వారి కడకు కొకసాక్షి భూతంగా నున్నది. ఇక కరస్తాదావమాన "భియాసభి" సాసయిటికి చేరవలెనెను, అసంభయవారి కుండకలన సుమాజభాగ్యవ్యయము మాత్రమింకను నేట్లుకొక పంపంట కడు విచారకరము. మాయూబికి గొప్పనాన వచ్చి ముదవ్యాసములిచ్చుట యుదువచ్చినను కరీఫకారపోరినా లగు నధికారులు చేకపోయిన, నుమాస్తాను గురుకటా ముందు ను మాన్పించవలసివచ్చె.

అధికారుల యొక్కమ ప్రకర్తనలమీద తమకనీ పీర్వకొన వలయునని యుచుండెను యు, వారిలోననేయు గామివీ, తమ నుమాస్తానును బాంబయెరుటకు, నుమాస్తానెరుటకు ఉక రెయోకారిగా నుండవలెను చెప్పెను శాస్త్రీగారు తమయు పవ్యాసముల ముగించిరి.

పిమ్మట గొల్ రావులమాదరు పి. కేశవపిళ్ల గారు ఈయధి కారులచర్య కాననిర్యాణ సభలలో ప్రసంగమునకు వచ్చి వచ్చెను గ వచ్చు య వారు, మీ హిం యా దే పి యులేకదా? అసామాప్తముటబాడింపును తమ ము మరల నోరెత్తుటకే రాదనియు చెప్పిరి. ఈ యధికారుల చర్యలు తమ కే గాక తమ దేశమునయ్యేరావ కళంకముగా నున్న వనియు, వీరందఱుల తమ కార్యవిద్యహానుతు అదర్శపూర్వకము గా నుంచుచు యుటకు దేశమునకును శ్రేయోదాయకమనియు చెప్పి తమ స్థానమును స్వీకరించిరి. పిమ్మట మిత్రమండలి సం ఘమువారి పక్షమున తత్సంఘాభ్యుత్థులగు రావులమాదూరు యమ్. గోపాలస్వామి మొదలియారగు శాస్త్రీగారిని, పి ళ్లెగారిని పుష్పమాళాలంకృతుల చేసిరి. సభ ముగించబడెను.

భోమరాష్ట్రీయులు.-శ్రీనివాసు గవర్నరు గారిజ్వరా మును జూడబోయిరి. ధైర్యవంతులగు భారతీయ నీకులు వేల కొలది యుద్ధమున బోతుచున్నారు. వారిలో మహారాష్ట్రీకులూ లుములు అధికముగు రాజధక్తి నిదర్శనపూర్వకముగ కనుపర చుచున్నది. వీరిలో వెక్కుండు భోమరాష్ట్రీయు చాలయంది కలరనుటకు సందేహములేదు. ఇదియన ఉభయముల అధికముగు గరుమకు కలిగించు నాధారమయెన్నది. అని శ్రీగవర్నరుగారు కార్యారేపనవారొసగిన నవ్యాసభ్యయనకు ప్రత్యుత్తర మొసగునందర్పణను జరిపిరి.

కలకత్తా కబుర్లు.

II

వృథా గా పరశీయలకు బోయవలసిన యగవరము లేదు. అధనము మరియొకవిధముగా నివయోగవచకమును. ఒకరో యుద్ధకోశపు తంత్రులందగు మోదవత్త. ఈకోశ విద్యాలయమునందు ఓ! ఆంధ్రుడా, మామను. నకు ఆకోశ విద్యాలయమునానో, ఒక పోర్టఫెయిల గారు కావలెనా? ఏ ఆన్ట్రోలియాకుంబో, లండనుకుంబో రావలెను. వారికి కేటకు వేలు పోయవలెను. ఇవటకో అట్లు గాదు. పర్షియన్లకాతే డిలట సాధారణముగా అందకు పీర్వసాము మోదవత్త. ఇది అదర్శమునగు విశ్వవిద్యాలయముగా నా! ఏవోఒకపురా తనభాష నేర్చుకొన్నది కట్టునటును. ఓమోదవత్తదా! పర్షియన్లమునకు పుట్టెననిలేవనంక, అసంస్కృతము చదివినపుడు న్నది. నీ పు నేర్చుకొన వలసి నన్ను చెప్పెను. వాత్రువ మాతేయని విట్టి వీగు ప్రాప్త్యులు లే గాక అంధులు నేర్చుకొన వచ్చును. అంబేద్ర, బాటిభేదము లెగినది. ఇంతకంటె మున్నుమొనలేదుగా, మాతృభాష నేర్చుకొను. తప్పించుకొనటకు బంబులచెట్టులు. ఇంటింటి యెటు టమాడ తెనుగు జేస్తుంటేయెను ఆను మాంటు వార గారింటి ఉదారవ్యాధములు ఎవరులేదు. ఉన్నను వారి సంగలరా? ఇక నూటికి ఏబది లేక అయిదు ప్యాసగురుకు ౪ అయిదు బాటుగాయంబే, తొంభంబు లేటును. మాతృభాష. ప్రాత్య హము మెండు. అంతకంటె ఇంకేము నావలెను? కరీఫులలో ఒక కాన్స్ట్రుక్టవాల రెండరి. అది అతిసుందరముగా నుండు ను. దానిక రెండుప్రక్కల నంటుకొని ఇద్దరు బదాబాయి లున్నాడు. ఒక డ్రైక్లై. సి. బోనుగాను, మరియొకప్రక్క పి. సి. రే గాననేచుకు చూడండి. ఎట్లా నచుచ్చుచునుందో ఆకళాశాల పరీక్షోధము మెంపొందిండును. అందుచే దేశ మునకు ఎంతయోభావము కలుగును. శాస్త్రజ్ఞులు ప్రదేశాదు మనకు సౌఖ్యంబు చేసినారు.

మరరాసనానిలో విశ్వవిద్యాలయకార్యాలయములయేమాన్య స్థలము. చూడగలరా, అనుగు చెట్టునిట్టరా, బజస్తానిగారికో మాటాడగలమా, సమాధ్యుధి సమీపించగలమా. ఇక్కడ అటువంటి పిచ్చి వేర్వేరులేవు. విశ్వవిద్యాలయకార్యము గొర్తి చాని మాట్లా. రమాన్యస్థలము గాను. విలేక కావలెనుజిది.

మో చూడలేని వాడైనను అలలీటగా, పర్షియన్ల మా దెచ్చును. ఈ పు గా మాటాడవచ్చున భయమలేదు. దీవికలన ముందుటు తెనేటు సిండికేట్లు మెంబర్లగు ఎంతయోభావము! వారు విశ్వవిద్యాలయము నడపాటు సదుటకు ఎంతయోభావమును. సిండికేట్లు పర్షియన్ల కలసికొనును. ఆహ! మానక ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము ఎక్కడు వచ్చునోగదా? రామా! ఏమాన్యంబున! ఏమాట్లా దక్కా-కల్లెవ్యాద్యాయము: గంకనీ నానే, సుధకు రాకపోతుంనాయంబే వైశ్యులు రావలెనులేమా! యమ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము వచ్చును. వ్యాయకవాదసామెతలతో వర్మ కర్తలు, కేశాభిహము, మనలో బయలుదేలుచు. అందరివో టలు బయలుదేలి, విశ్వవిద్యాలయకానికి ఉదాహరణగా వలెను ఒసంగెదను. అప్పుడేయెటు నాల్గ భావో, మాన్యమోయెను కేశల ఆందరమ వికలునా. అప్పుడే యన నాతేవారివ్యగ్రాన, మానసికవిద్యగాని, వీని చేసినానినను చేసినానియెను. ఏ చెప్పకొనినకు చెప్పకొనవచ్చును. యమ్. ఎ లో మాన కంపర్ సరిచేమా తెనుగు నచ్చు కర్తలచా అండగ. అట్లే ప్రేమకును ఆంధ్రదేశము వీరులకు పుట్టెల్లనును. ఆంధ్రదేశమును యెరు ను, గౌరవము సంపాదించును; గౌరవకు మాత్రంజును. అప్పుడు నీవు అబ్బో నేను ఆంధ్రదేశమి ఉపాసించువు. ఆహ! ఎప్పుడు వచ్చునో గదా! ఆభాగ్యము ఎప్పుడు వలెనో గదా!! ఆ శ్రవణానందములకు వాట్లులు ఎప్పుడు నిండుమా గదా. !!!

మరకెత్తుకు మాయుట.-తెలిగంజ్ వద్ద సుట్టపు టక ములలో నొకరాతుకు చంపిన హన్యతతో ఆవికి అభిమానా ను చనున్నట్టిగారు మరణంబడెను విధించి. వైకొర్టువారుగూడ కిత్తును ఖాయపరచిరి. గవర్నరుగారు కిత్తును మార్చిరి.

అండ్ల దేశమునకు హిందూదేశమువారి సహాయము.- యుద్ధమునకు వర్తకమే చాలాధారముగా నున్నది. వర్తకము బాగుగాజరుగుటకు హిందూదేశమువారు అంగ్లదేశమునకు చేయబడిన సరుకులనే విసారముగాకొనవలెను. కొనినవో వా రిధనము లభించుచుండును వారధనముతో విజయము కలు గునకును యుద్ధమును సాగించగలగుదురని కాపిటం-వర్తిక కాగినది.

శ్రీరాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినతంతివార్త

లండను అక్టోబరు 29:- విన్నతి దుదమున శ్రీ రాజప్రతినిధిగారు యుద్ధరంగమున సేవలను చూచుచుండగా శ్రీవారిమాది వైదికులు జనుజుధాన్యము లొసర్చిరి. దాని తలన శ్రీవారిగుర్తియు దెవర వెలుకరిగినది. శ్రీవారికి కరీర మందంబలను దెబ్బలుతిగినవి. నేటిరాత్రి కొద్దిగా నిద్రలేచి నది. సాధారణస్థితి యనుకూలముగా నున్నది. చిక్కస్థితి ఏమి యును కలగలేదని అధికారులు పోకటింపిరి.

స్వయంగా క్రీగరి వాటాపట్టణమున కెదుట 15 మైళ్ల లో ఆస్తి యు. జర్మనీ సేవల కొటూరారానదిని దాటెను. ఇక్కడ గాఢవనములకు గాఢము. బల్లెయవారు ప్రియస్కా జెట్టును పట్టుకొనిరి. రహదారి నొకాడకము వారామిద ఫైరంబులను వేసెను. మంపేలలో నిటావహూత యొద్దనున్న తూగువారి స్థానములపైని కేతుప్రభుల తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి. రీగాయొద్ద మార్పులేదు ద్వీపస్థుల వాతవ్యయన జ్వలనమై పర్యయం ఫిరంగులను కాల్చగా వారు విధి లేక దుష్టవారిని తలపడి యోడిపోయిరి మధ్యభాగమున మా ర్పుయనున లేదు. స్త్రీయొద్ద కేతువుల ముందునకు రావలసి త్పించిపోయిరి.

ఇట్టివారు అడికికి కుడిభాగమున నూతనస్థానముల నాగ్రమించుకొని, ఆకునుకు దిగువకుండి రాకపోకలు జరుగ జుండ చేయుచున్నారు. కాద్రి కేతులను త్రవ్వకమునను ప్లర పోయితునునవారు ముఖ్యస్థానములను పట్టుకొనిరి టామిస్సో కెదుట ముందునకు వెళ్లగలిగిరి.

శ్రీ రాజ్ కిరీతగారు ఫ్రాన్సులోని ఆంగ్లసేనా దైద్యులను పరీక్షించిరి. ఏమట్లు పరీక్షా సుయోధ్య మంత్రితో గూడ మాదక వేసన పోలిధులను చూచిరి మేముట వెనీడెంటు పాయస్కెరుగారితోను జనరలు బాప్రి గారితోను అధిపతీకనముల సేవలను చూచిరి.

లండను అక్టోబరు 30:- బల్లెయవారు తుఫాన్లను మరల పట్టుకొనిరి. ఉక్కులునకు వాయువ్యమున వైదికి కలిగిం చుచున్నాను అని తెలియవచ్చినది గాని ప్రభవదలేదు పరాను వారు బల్లెయవారిని ప్రియస్కాను పట్టుకొనిరి. బల్లెయ వారు పిరలును పట్టుకొనిన సంగతి నిఘాఠణగా తెలియలేదు. వారు క్రింది కొటలను పట్టుకొని పట్టణములోనికి వెళ్లిరి. ఆ రాత్రితో వారి చురుకులేగినది.

టామూరుయొద్దనున్న కార్మిలోయలో కొంతభాగ మును పట్టుకొనుటకు మంపేలలో తీవ్రముగ పోరు జరిగినది. ఆ ప్రదేశ మింకను కేతువుల స్వాధీనములోనే యున్నది. కేతు వులు కడవరకును తీవ్రముగ పోరిరి గాని పరానువారు కొన్ని కండకములను పట్టుకొన గలిగిరి.

రహద్య యుద్ధము మార్పులేదు. స్త్రీయొద్ద మూత్రమే తోరు కలిగినది. కేతువులు తరుచు బడిరి.

ఇట్టి వారు బ్రిటిష్లోను విసాంజోలోను ముంగ నకు వెళ్లుచున్నారు. కాల్మోలో ఇట్టి వారి వైమానికులు చాల శ్రద్ధగా పనిచేయుచున్నారు. వారుట్రిస్టి ఇనుకదారిమీ దను కేతువుల నివీరములమీదను నడచుచున్న సేవలమీదను జాంబులను వేసిరి. 5-9-14 న లేదని మిత్రముడలివారితో జరిగిన సందర్భ కంక్షకలిగినందుని జపానువారునుడివిరి వారు శ్రేష్ఠతముగ సందర్భసికానన.

స్వదేశీ నరకులు-అధికారుల నిర్లక్ష్యము

"ఇండియను ఆగ్రికల్చరల్" అను పత్రికలోనికొక విశేష కథిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- ముఖ్యముగా హిందూదేశమునందలి దేశములో వర్షకసంపూర్ణకాలమునకు ప్రభుత్వమునకును సంబంధమున్న యెడల చాల లాభకరముగ నుండును. దొరతనమువారికి కావలసిన సామగ్రి తాము సత్తులు చేయుచుమని ఆయా వర్ష కసంఘములు కొంతకాలము నుండి తెలియజేయుచున్నది గత సంవత్సరమునందు ఇండియను ఇంజనీరింగు సంఘమువారు వా ము సత్తులు చేయగలిగిన కస్తువులబాదితాను దొరతనమువారికి వండి. ఈ దేశములో మత్స్యప్రతిభకు పదార్థముల గురించి దొరతనమువారి కంత వివ్యాసము లేట్లు కనపించుచున్నది. ఇచ్చట దొరకువన్న స దొరతనము వా కేతువత్తులను దిగువతి చేజిక్కుచున్నది క్రింది బాదితాలో కనపడుచునదగలవు.

వెన్నుపురిలోను, నువ్వలపరగణాలలోని కత్తియను పట్టణములోను సిమెంటు తయారగుచున్న వు చెన్నుపురి దొరతనము వారు విదేశములనుండి సిమెంటు తెప్పించుకొనుచున్నారు.

బంగాళములోను అలీఘుల్లోను చుంచుమంచి తాళములు చేయగలిగియున్న వ వర్షకసాగ్రామిక కాళువారు 740 తాళములను వైనుండి తెప్పించివారు.

కుంబాబులో ఇనుపమాలములు, సిమెంటు దిగువతి చేయబడినవి.

దీర్ఘిలో ఉక్కుగొట్టములు మున్నగునవి కావలసి యున్నవి.

వైదికకాళువారికి కుంచెలు, తలపుగుడిదెలు, తాళములు అవసరము. వైదికేకం పసిలవారికి పసికవచ్చు వస్తువులన్ని యో మనదేశమునందున్నవి.

ఇట్లుండువిషయములన్నియునుగాక ఏవోకొద్దిగమాత్రమే వైన ఉదహరింపబడినవి. సాధ్యమునంతవరకు తలక్రియలను వృద్ధిచేయవలసినవిధి ఎవరియందు ఉన్నదో అట్టివారే ఎక్కువ అధి మానమును కనపరచుటలేదని చూపుటకే వైవానిని వ్రాసితిని. ఇప్పుడున్న పద్ధతులను మార్చినచో కొంతసమువారి కార్య నిర్వాహములు సంతోష పూర్వకముగా చేకూరాలి దొరకువస్తు వులను కొనుక్కొందురు. బంగాళము ఉక్కుఇనుప తలక్రియ కంపెనీ తాతా ఉక్కుపరిశ్రమ, కాల్పి సిమెంటు కంపెనీ మున్నగునవి బయలుదేరక పూర్వము ఆకర్షణము యేర్పాటుచే యబడినవి.

పట్టుదలతో పనిచేయు దొరతనపు ఉద్యోగులు వివిధ రాజధానులలోని పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకై పనిచేయు చున్నారని తెలుసుకొనినప్పుడు, ప్రజలవిశ్వాసము వృద్ధికాగ లదు. దేశములో నెలరెడ కేయేసరకులను తయారుచేయు చున్నారో యావయము నిజముగు లాభమును జేయగలుగు నధికారులకు తెలియుచుండలేదని పరిశ్రామికాధికారు లభి పోయినవారుచున్నారు. కావున దొరతనమువారు పూర్తిగ సహకారులయ్యవలెనని హిందూదేశములోని పరిశ్రమలుగా వృద్ధిపొందగలవు. అట్లు జరిగేవరకు దేశములోని సహజసంపద వృద్ధిపొందనేరదు.

బాసా సమాచారము

పారసీక సింధుకాళువారి బాసాపట్టణమున నివిలు కాసిటి యింపెక్టరుగ నున్న ఆత్యుగారి ఆమృతరావు పం తులుగాత కాకినాడలో తమ మిక్కు లొకరి పేర వ్రాసిన యుత్తరమునండి యీ క్రింది విషయములు గ్రహించబడిన.

ఈ పట్టణమునొక ప్రాప్తెస్టెంటు జేవాలయము, ఒక కాలొలిక్టు జేవాలయము, ఒక ఆర్మీయను జేవాలయము, ఒక యూధుల జేవాలయము, ఒక ఇబ్రాహియావారి జేవాలయ ము, 80 చునీయలు కలవు. ప్రతి మహిళలో నొక మనీరు కలదు. ఇచ్చట 69 కాఫీభావాలున్నవి. అవి నా పరిశీలనమం దున్నవి.

చుట్టును సిగరెట్టు:- సిగరెట్టు కాల్పుట యిచ్చటి ప్రజలకు సామాన్యపు వాడుకయై యున్నది. నూటికి 99 మంది మగవాండ్లు కాల్పుదురని చెప్పుట యతిశయోక్తి కాదు. నూటికి 50 మంది స్త్రీలుకూడ సిగరెట్టు కాల్పుదురని విందును. వ్యా య స్థానములందు, గవర్నరు కచ్చేరిలోను, కలెక్టరు యన్ని కచ్చేరిలోను చుట్టులత్రాగుడు సర్వదా జరుగుచుండును. తమ దర్బారునకువచ్చినవారికిగవర్నరు సిగరెట్టు నిచ్చును. గవర్నరు నెమట బంట్లోను చుట్టకాల్పుచు నిలువబడును. క్లర్కులు బంట్లోను చేతిలో చుట్టులకు వెట్టుకొని యధికారులతో సంభాషించు చుందురు. కాఫీభావాలలో సగము కాల్పి పారవే సిన పొగపీకలు గాడిదబరువుకు సరిపోవు లాగున పడి యుం దును. ప్రతిపిధిని చుట్టపీకలే కనబడుచుండును. మహమ్మదీయ స్త్రీలు వైద్యులకు వచ్చుచువును చుట్టుల కాల్పుచు వత్తురు. గొప్పవారి యాడువారు కొందరింటికడకీ పొగ దాల్చుచురు.

నే నిపుడు జ్వరపు దోమల పరిశీలేయుచున్నాను. ఇచ్చటి మాకులను తంభీచేసి దోమగుడ్డుల పోగుచేయుచున్నా ను. నూరులు లోతులేక, డ్రాగోడకము గల్గి యున్నవి. అది త్రాగుటతో పనికిరారు. బాసాపిటీలోని 185 మాకులలో కొన్నిటియందీ గ్రుడ్లు కనబడలేదు. స్త్రీవేంజై యను బాదిదోమ యొక్కటి యొక్కడ కలదు. ఇచ్చటి జ్వరవ్యాప్తి క్రిది ప్రధా నకారణము. పూట్టిజిహ్వకను అను ఇంకొకబాది దోమయు కలదు. ఈ రెండును విషజ్వరములను పుట్టించును. మెసోపా టోమినిడస్ అను బాదిదోమలను బాసాజ్వర ముననది వ్యాపించును. కూరెక్కు బాదిదోమలు సమృద్ధిగ నున్నవి. పృథి యింటి మంచినీటి తొట్టెలలోను బిందెలలోను పిసిగుడ్డు కా నబడును. ఇప్పుటికి జనులు కన్నులు దెరచి నీటి పాత్రలను దినము విడివి దినము శుభ్రముగావించుచున్నారు. కొద్ది త దుపుటకు, కడుగుటకు నూటినీటిని వాడుక చేయించుచున్నా ము. మిలీట సహాయముతో నొక స్టాల్లకునకు ప్లేగరోగ ము తగిలెను. ఆతనిని వెంటనే ప్రత్యేక వైద్యులలోనుంచి తిరికరచేసిరి. దాని వెత్రము నా కట్టుగించిరి.

కండ్ల రోగములు:- పీఠులలో దుమ్ము హెచ్చున నుండుట వలన నిచ్చట కంటిరోగములు మెండు. దీనికి ఈగలు కారణము. ఇంటిలోని వెంటలలోని క్షుక్కుముడుటచేత నీగ లపరి మిక్కులు నుండును ఇంతవరకు నిండ్లలోని వెంటలను పీఠిలో పారబోయనీయకుండిరి. పీఠులు శుభ్రముగ నుండును. ఇంటి వెరక్కు క్షుక్కుపోవు ముండును. దీనిని గవర్నరు గారికి తెలియ జేసి పీఠులలో వెంట పారబోయుట కుత్తరపు పుట్టించి వెంటకుండ్ల వేర్పరచితిమి. బాసాపట్టణమునకు 400 వెంట కుండ్లు కావలసియున్నవి. ప్రస్తుతము 153 తెప్పించి యాడు చువాలయందుంచివారము. ఇండ్లలోని చిత్ర నిపుడు వానిలో వెలువరించుట కారంభించివారు. క్రమముగా నీ పద్ధతినలన నిచ్చటి దోమలు, ఈగలు, కంటిరోగములు విషజ్వరములు తగ్గి పోవచ్చును. ఇంగ్లీషువారు తమ పట్టణము నాక్రమించుకొనుట తమకు వరప్రసాద మని యిచ్చటి జను లిప్పుడు తలపోయు చున్నారు.

ఖర్చూరపు కామలు:- వైనుం అమరకము ముదిరి పం దు ననగా నీటిలో నుడకబెట్టి ఎండబోసిన పక్షుయన మన మామయోగించు కర్జూరపు కామలనుచున్నవి ఒకటి రెండేం డ్లు నిలువ యుండును. ఇతరరకములు దీనికి పనికి రావు. 40 రకముల ఖర్జూరములందు చిచ్ఛాచావ వైనుం మాత్రమే యుపయోగించును.

ఖర్జూర రసము:- ఇదిమనలేన పాకముకన్న బాగుగ నుండును. తేనెకన్న కొంచెము గుచితక్కువ ఇది గంతార్ అను పండ్లు కాచి తట్టలలో వడపోసి తీయుదురు. గంతార్ పండ్లు కడు రుచ్యములే నను పండినవెనుక రసముకానిపోవును. కావున నెగుమతిచేయురు. రసముతీసి పంపుదురు. అన్నిరకముల ఖర్జూరములయిపోయినవి. పీఠువియే అను రకము మేమిప్పు డుపయోగించు చున్నాము. సగము పండినపుడు దానిరుచి చెప్పవలసికాదు. కొనిన వెనుక నాలుగు దినములలోపులు వెక్కిరిపాడగును.

కాలమానసీతి:- అక్టోబరు 1 మొదలు మేదమీద పగుండుటమాని మంచములు రెండర అంతస్తునకు దింపితిమి. పగలువేడి 102, 104 డిగ్రీలు, రాత్రులు 68, 64, మాతాత్తుగ 50 డిగ్రీలవరకు దిగిపోవుచున్నది. నవంబరు నెలలో వర్షము తురియవచ్చును. ఇప్పటికి చిరుతలేదు.

ఇతరవిషయములు:- 1897 - క సంవత్సరమున కాకి నాడలో అక్టోబరు కలెక్టరుగనన్న ఆర్. ఇ. హాలండు. ఐ. సి. యన్. గారిప్పుడిచట డిప్యూటీ ఫిఫుసారిటికలు ఆఫీ సరుగనియమింపబడి నెప్టెంబరు 25 లేదనిపనిలో ప్రవేశించిరి. ప్రత్యేకము స్త్రీమరులలో ఆమెరికాకు మంచరకముల ఖర్జూర ము లక్షలకొనినెట్టెలు ఎగుమతిచేయుటకు. జనాదేయను రకమిప్పుడు బుంగలలో బొంబాయికి గవానా యగుచున్నది.

శ్రీరామపట్టణాధికేక మహోత్సవము, కార్వేటి సగర ము:- మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ ఆంధ్రోపాధ్యాయులును, ఆంధ్రోవార్మికిరామాయదాది గ్రంథకర్తలను నగు వావిలి కొలను నుబ్బారావుతంతులుగారు ఈ మహోత్సవముకై కార్వేటిసగరమునకువిజయముచేసిరి. పురమునందలి క్రమముల నేటులుపంతులు గారి నెదుర్కొనివారికి స్వాగత మొసంగిరి. ఆసం తరము పంతులుగారు కోదండరామస్వామి జేవాలయంబున కనుడెంచిరి. అభిషేకాది పూజాసంతరము బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మ జేతరులకు సంతర్పణలు గావింపబడెను. సాయంకాలము రాజాగారిదర్బారువోలలో నుబ్బారావుతంతులుగారి యాజ మాన్యముక్రింద గొప్పసభచేరెను. రామానుజకథా విశేషం బులగూర్చియు, నందలి నీతులగుతించియు, మాత వెద్ది చిన్నయ్యతంతులుగారు చెంతి రాజారావుగారు, అగ్రాధువా చాతులవారు, ఆర్. బి. క రామకృష్ణుడు రాజులంగారు గుండు చంద్రమాలిగారు మున్నగునభివ బుపన్నునందిరి. కొం దరు వద్యులును శ్లోకములను వ్రాసి యుపన్యాసపూర్వకము గా జరిగిరి. అగ్రాసవాధికలిగారు రామాయణమునందలి రహస్యముల వెక్కిరింపిరి తెలియబడెంది; వారు రామాయణ మే మంత్రీకాస్త్రువులులో గల నిదర్శనములను రామాయణ ము ధర్మకాస్త్రువులుటకు దగిరకాణములను చెప్పటలో శభి కు రెంటేనియు సంకసించి కృతార్థులమైతిమని యుపాసంగిరి. కరతాళధ్వనులు మిన్నంటుచుండ మంగళవాద్యములు దిక్కులు పిక్కటిల్లు జేయుచుండ సభముగి నెను. రాత్రిపట్టణాధికేక కాలమున అగ్రాసవాధికలిగారు విచ్చేసికథాకాలక్షేపాసంక రము గ్రంథమునుచదివిన విదంబర రావుగారిని అర్థము చెప్ప చుండిన వేదము రామాయణగారు బహూకరించిరి. అనంతర ముత్సవము నిధనముగా జరపబడెను. "పురవాసి"

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యత్తుల మూలముల నెరుంగ కోరికగలదేని మీకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మీకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమృతముగల వారందరు వారి యాహులను, తత్ఫలితములను దెలిసికొనగలరు. దూరదేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, నస్తువుల ధరలు, పరిత్యాగఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా అద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వెద్ద చక్కని సీమ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఈ త్రికాలము అంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆమాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,

కరంసాద్. ఆనందమర్హడుగా, కైరాజిల్లా

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేనామ, నిక్కాక, శుక్లనష్టము, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువుప్రీతి, రక్తవృద్ధిని, యావన నుభవము, సంతానప్రాప్తిని, సరములపట్టుత్వమును కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తుల్య డబ్బీ రు. 1-0-0
ఘనసారచందిని: — ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, అంటు) నెగిరిగములను మూత్రపుంబును, తక్షణమే మూన్పును.

2 సీసాలు చాలును. సీసా రు. 1-4-0 వి. పి చార్జీ వేరు.

ఆయుర్వేద సమాజ్, హిందూరు. గుంటూరు జిల్లా.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు గలుగు తరీఫీయదు నిపుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేయేభాగములు యేయేపనులుచేయునో అని చెది తెలియనపుడు స్వల్పముగానేయు 8 పేరులను యాచుంకముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గర్ర మంటువారివద్దనుండి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు నవంబరు మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రాజలవినవిద్యార్థులు అక్టోబరు నెల 31 తేది లోపల 10 రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొక స్థానమును నిలుపుకొన వలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా వొసంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

కూష్మాండ లేహ్యము.

ఇది సారవంతములగు మూలికా సారంబు లతో శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. యీ లేహ్యము నేవించుటవలన, వయిత్తములు, ఆజీర్ణశూలలు, క్షయలు, పాండురోగములు, శ్లేష్మములు, శుక్ల మేహము గావించును. మరియు ఇది 40 రోజులు నేవించిన, మొదలైనవి నివారణ బలము, వీర్యవృద్ధి, రక్తవృద్ధి, ధాతువుప్రీతి, హావ్య నము, గలుగజేయును, రోగము లేకనే నేవించవచ్చు ను. 40 దినములకు 2 డబ్బీలు చాలును.

డబ్బీ 1-కి. రు. 2-1-0.

ఇదిగాక అనేకవంట అవుషధములు లేహ్యములు, భస్మాదులు వగైరా వివిధ కావలసినను, నష్ట యిచ్చేయబడును. రోగలక్షణములు తెలిపినవానికి తగినఅవుషధము పంపుచుము.

మేనేజరు సరస్వతి వైద్యశాల

మామూడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

మద్రాసు నస్యము.

రు. ఆ.

మేలైన చచ్చాను నువాననశ్యం వెద్దబుడ్డి 0-4
నశ్యం లేకు 1-కి 0-12 డిబ్బో దజ్జులుడ్డు 2-0
బిశే (తులములు 120) 8-4 కాంటూలముకు నువానన
వ్యాపారలకు మాత్రం 8-0 పాగాబ్ టిక్ 1-కి 0-4
అరబిక్ అందరికి 1-10 డిబ్బో దజ్జు టిక్ 2-8
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,

తపాలపెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

సర్వరోగ మృతారము.

ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలదేద భేదములు లేక ఆహారవృద్ధులకు శ్రీపురుష లియపురుష నేవించిన ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.

మననమందరి మాత్రము.

40 Xల డబ్బీకయము రూ 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ

20 చీనాబజార్ రోడ్డు మద్రాసు.

మదరాసు మోటారుఇంజిన్స్ ట్యూటరు

24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు

మాంటింగ్ రోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రవిద్యాభ్యాసమున, నడుపువిధానము ను, బోధనాభ్యసముల గలబుబును. ప్రత్యేక గమనిక:— పాఠశాలవిద్యార్థులకు ఉచితముగవసతియు, భోజనాదికములు ను ఏర్పాటుచేయబడును. పులిసెల పుధుమన క్లాసుప్రారంభమును తయారైన కైసాకరికి కేఫార్చులుచేయబడును. స్వల్ప సంఖ్యయేదీకొనబడును. మేనేజరుగారికి వ్రాసికొనుడు.

ఉద్యాన కృషి ప్రమ పాఠములు.

కర్త: గోపేటి బోగిరాజు

నెల రూ. 1-0-0.

ఫలవృక్షములు, కాకములు, పుష్పాదికములు వెంచు విధానములను బోధించు మహాభివృద్ధి కైసెగు గ్రంథము.

వలయు కాదు:— గ్రంథకర్త,

సూరపేట, సోలవరం పోస్టు.

(Via) మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

అర్థశాబ్దిక పంపిణీయడల విషయసూచిక, మాదిరిపుట, బుధబాధిప్రాయములు గల కరపత్రములు పంపబడును.

కి రి తెచ్చులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్క

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,

రాష్ట్రపాఠశాల నెం 212, మదరాసు.

THE (PHONE 431)

HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A. RESTURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTURANT,
High Court Building

రోమ హరి

డబ్బీ 1-కి అ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కును. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

కర్ణ శూల హరి

నెల సీసా 1కి అ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ ద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవిమండి చీముకారుట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును ర, రి, బొట్టును చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తీగును. మంటయుండదు.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

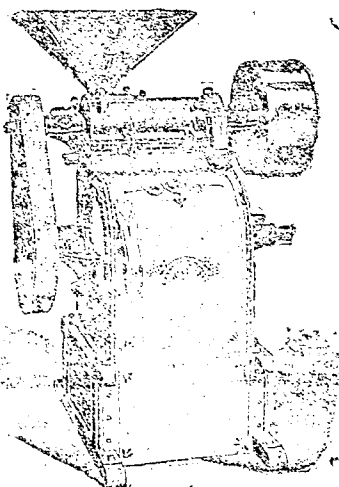
“గారన్సు” వడ్డుదంచి బియ్యముచేయు మెషీను.

ఇంగ్లాండులో తయారుచేయబడినది.

సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును.

ఘట్టిగా చేయబడినది.

సులభఖర్చుతో పనిచేయవచ్చును.

క్రొత్త మాదిరి.

దక్షిణహిందూదేశమున, మధ్య పరగణాలలో అనేకవందలు పనిచేయుచున్నవి.

విడివిడిభాగములు ఎల్లప్పుడు నొరుకును.

కావలసిన సుతరవిషయములను, ధరలను,

యాక్రందివారికి వ్రాసి తెలిసికొనుడు.

టెక్సు ఆండు కంపెనీ, ఇంజనీయరులు, 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

“అనంద గ్రంథములయందలి ప్రభుత్వమును”

శ్రీ వాలీకి రామాయణము

ఆంధ్ర వచనము.

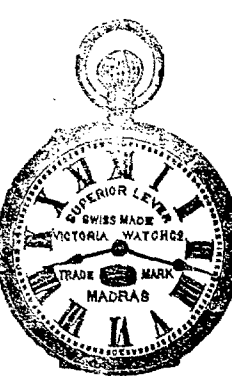
ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 అతిసుందరమైన పటములు ఉన్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి యుండుటవల్ల కీ ప్రతులు ప్రాచీనతమైనవిగా నున్నవని తెలియును.

బాల, ఆయోధ్యాకాండములు-గం పాదులకాగి
కొలైండు గిల్లుపేరు. ౧ సంపుటము ౪౦ పటములు ౩ రం
ఆరణ్య, కీష్కింధా, సుందరకాండములు-గం పాదులకాగి
తము కాళికోలైండు ౧ సంపుటము ౪౦ పటములు ౪ రం
యోధకాండము-మూడుభాగములు, 3౪ పటములు 3 రం
తైబ్రీయేడిషన్-౪౦ పాదులకాగి తములైన మంచిఅచ్చు,
మేలైనకాళికోలైండు, బాల, ఆయోధ్యాకాండములు-గం
డిటో ఆరణ్య, కీష్కింధా, సుందరకాండములు-గం
డిటో యోధకాండము మూడుభాగముల సంపుటము ౪ రం
శ్రీరామకాలింద్రయము ౦ రం

వైగంధములకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ ఆంధ్ర కో,
ఆంధ్రముద్రాలయము, మద్రాసు.

విజ్ఞప్తు చేసిన బారెల్ మార్కు సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది పత్రం యివ్వబడును.

ఈ గడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీమలో మాకంపె నికిగాను గెట్టితరమైన సామాను లతో చేయబడినది. దీనిలో మా కంపెనే పేరున్న పీపాయిమార్కు వేసియుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మావద్ద తప్ప యితర కంపెనీలలో దొరకదు. యిది సరియైన కాలము చూపు నదియు నిండా నుండరముగను లోకట్టు అద్దపు మూతగలదియు. మా కంపెనే పేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకంపెనే పేరువేసి తక్కువ ధరకు అమ్ముచున్నాము. మునుపటి కాలము ౩-౮-0. ఇప్పుటి కాలము ౩-౦-0. విక్రయియో వాచ్ కంపెనీ, సౌకారుపేట, మద్రాసు.

వనోదధి సారసపరిల్లా

ఇది దేశమునందులు సెత్తుగడ్డలను మరియు నకల చర్మకోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవాములు, పోట్లు పీరనపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. నాడెంతకు వులకు పుష్టినికలిగించును. గొత్తుల మధ్య అతి వృద్ధి జేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

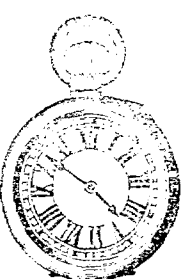
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా కల రూ 1-4-0.

కుమ్మకుమందు:- ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి (తాగుటకు మందు) నాగల్లితైలము పైపూతకు మందు. ఈ రెండుకాసి నెలరోజులకు సరిపోవుచుండు 5-0-0.

ప్రాప్తి:- పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, వనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

బలాహీనత్వము:- మలము సకాలమునకు సరిగా వెడలకుండున ఆకలిమందగించి పొత్తికడుపు ఉబ్బి అనేకవ్యాధులకు కారణమగును. ప్రతిదినము రాత్రి ఒకమాత్రమున మలబద్ధరోగముమాని, ఆకలి గలిగి శరీరమున కారోగ్యము గలుగును. డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-10-0

అమృతాంజనంపా 109 ఫెరిరోడ్డు, బొంబాయి. అమృతాంజనంపా, చెన్నపురి.

దీపావళి బహుమతి గడియారము

ఇది దీపావళి బహుమతులకని మాచే రప్పించబడిన జేబు గడియారము. ఇది మిగుల సుందరముగను, మంచిచనివానితనము గలదిగ నుండును. తీయు ప్రతివాడికిని తృప్తిని, ఆనందమును ఇచ్చుననుటకు సంది యములేదు. సరియైన కాలమును జూపుచుండు వానిలో నిది యొకటి. వెల పోస్టేజీకాక రు. 1-12-0.

వాణిజ్య లేహ్యము

ఈ కేరళ లేహ్యమును సేవించుటచే వాతములు, పిత్తములు సెగరోగములు, మేహములు జొమ్మనెళ్ళులు, పోవుటయే గాక ముసలితనమునూ మార్పు యగుతానందము నిచ్చును. వణకునునైతము తీర్చునది దీనిగుణముల వేటచేప్పకేల.
24 తులములు లేక ఒకసేరు లేహ్యము వెల రు. 2-0-0.
పోస్టేజీ ,, 0-4-0.
రెండు సెట్లొక్కటే సారి తీసిన, పోస్టేజీ ఉచితము.

జిపాను పట్టువంచలు

రాగల దీపావళికండుగత్తె నిరుటివలె దెప్పించబడినది. ఇందేరంగు రావలెదగును ఉన్నది. కట్టకొనుటకు, ఉత్తరీయమునకు వైటకు వశికి వచ్చునది. కీ 1 మూలలనిది విశ్వమూలవెడల్పు పట్టువంచ 1-కి 2-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
ఒకటే తడవ రెండువంచలుకొనిక పోస్టేజీలేదు.
జాలకుకాములు 1 1/2 మూలలగలది 1-కి రు. 0-15-0, 2 మూలలగలది రు. 1-6-0.
రెండుచాకము లొకటే తడవకొనినయెడల గజ్జలగిగయు, అత్తలార్థాటపుస్తకము నుదితము.

ధనలక్ష్మి కంపెనీ, C వేంకటేశ మేస్త్రివిధి,
సాహుకారుపేట, మద్రాస్.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలిసులభము, కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుముము. వలయువారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, 145, కాలవీధి, మద్రాసు అని వ్రాయుడు.

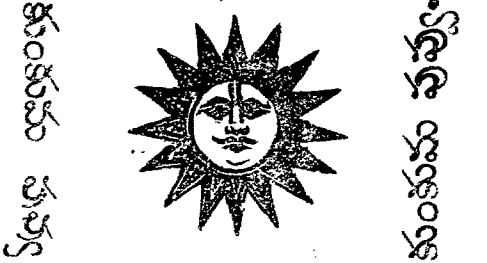
సూతన రోమసంహారి. బేగంసాహిసాహి.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన జేహమందతి యే భాగమునయుండు రోమము ను చెడుపులేక కుద్దముగా నుండును. చర్మము యొక్క స్వభావ మెవరంగునకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సాఫ్ట్) ఇది ఒకటి. వెల 8 బిళ్లలు వె టై 1-10-0 వి. పి. ఖర్చు 4 ఆ ఆర్. వి. వండిట్ అండ్ కంపెనీ, బందరుపేట, మద్రాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశోద విశేషములను అనేక కావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక జేహమున గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అవశ్యముగా జనన వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెల రు. 1-0-0. తపాలాఖర్చులేదు. వైద్యశాస్త్రి మ: శేంకర్ గోవింద్, ఆతంకనిగ్రామ జైవధాలయము, 157 బ్రాజ్మే, 96 హంటుకోడు, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ అండ్ కంపెనీ.
21, హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

షేరాపు వర్తకులు, మద్రాసు ఈస్టు.

తంతి విలాసము:- “ఉమ్మిడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైట్రిన్ని బర్మావైజులకు తగుమైనటుల ఇమిటేషన్ కెంపు లున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేషకాసులు అణకాసులున్ను బంగారపు నగలు న్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

